...РОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

...БУРЯАД ҮНЭН

№ 148 (12052)
1969 оной июнин 27,
пятница

Сэн 2 мүнгэн

...эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй пленум тухай

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

1969 оной июниин 26-да КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленум болобо.

«Коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөнэй дүнгүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай Генеральна Секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэл Пленум шагнаба.

Элидхэл тушаа П. Е. Шелест — Украинын компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, В. В. Гришин — КПСС-эй Московско горкомой нэгэдэхи секретарь, Д. А. Кунаев — Казахстанай компартиин нэгэдэхи секретарь, П. Н. Федосеев — КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи марксизм-ленинизмын институдай директор, Г. И. Чиряев — КПСС-эй Яхадай обкомой нэгэдэхи секретарь, Л. А. Кулиджанов — СССР-эй Кинематографистнуудай союзай правлениин нэгэдэхи секретарь, А. А. Епишев — Совет Армиин ба Далайн Сэрэгэй Флодой главна политическэ управлениин начальник, В. С. Толстиков — КПСС-эй Ленинградска обкомой нэгэдэхи секретарь үгэ хэлээ.

«Коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөнэй дүнгүүд тухай» нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэл тушаа тогтоол ЦК-гай Пленум нэгэн дуугаар баталан абаа.

...АГААН „АЛТА“ СУГЛУУЛХА ХАҺА

...нарин нооһон гээшэ алта мүнгэнһөө өөрсэ...тэй, хүнгэн промышленностьда, хүн зондо ай...ла хэрэгтэй продукци байһаниинь элитэ. Тии..., тэрэниие сагаан «алтан» гэжэ зоной дунда ...олоһониинь ойлгосотой.

...манайшье республикын хони үсхэбэрилдэг ...озууд ноһо гүрэндөө худалдажа, нилээд ехэ ...а ха юм Зарим ажахынууд бүхы мүнгэн ...гоо хахадаа ехэнхиие нооһонһоо абана бшуу. ... хониной ноһо хайшалжа, нарин нягтаар ил...эй бэлэдхэлэй пунктда тушааха гээшэ ороохо ...ахаһаа дуусугүй, гүрэн түрын угаа ехэ удха ...үдэлмэриболоно. Энээниие зүбөөр ойлгожо, ...һайнаарэмхидхэһэн лэ хүтэлбэрилэгшэд, ...өөһэдыгөө харюусалгата үүргые дүүргэжэ ...на.

...республикадотор энэ хүдэлмэриие жэшээтэ ...эргэдэг жахынууд олон. Жэшээнь, Мухар...аймагай «Замя Ленина» колхоз һүүлэй хэдэн ...ада хорёд мянган хонидой ноһо 10—12 ... үдэртэ хайшалжа, нооһыень нягта һай...а, бэлэдхэлэй пунктда тушаадаг дүршэлтэй. Эндэ зуушашинка хүдэлгэдэг томо пункт ...эй. Хайшадта бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхэ ...о гүйсэбин. Тэдэнэртэ хамтын байра, сто...рэгдэнхэй,эрэй эзэн эхэнэрнүүдые автомаши...эридэнь ...ардаг, үдэшэлэн абаашадаг гурим...эй правли, партком хайшашадай дунда со...ысөө үргөөр эмхидхэжэ, бүтээсэ ехэтэйгээр, ...тайгаар үдэлэгшэдые урмашуулдаг. эрхим...адта чэноной, эрхим хайшашанай нэрэ ...ог, үнэтбэлэгүүдые барюулдаг заншалтай. ...нь хони ...йшалха үедэ дүршэл шадабаритай ...дынгөө ...дэлмэриие саг зуура ондоо хүндэ ...айшашанр ажалладаг байһаниинь һайшаал...шье тусолхоздо хониной ноһо хайшалха ...эмхитэйг... захалаад, түлэг дундаа ябана.

... совхоздмүн лэ иимэ томодхогдоһон пункт ...совхоздо л бүри мэргэжэл шадабаритай хү...шашана томилогдоно. Зунай халуун сагта ... һэрюуе, хүдэлмэриин һүүлээр бэеэ угаа...э түхеэрэнхэй. Гадна энэ совхоздо хонидые угаагүйгөөр, ууса дээрэнь һуулгаад, түргэнөөр хайшалдаг бэрхэшүүл жэлһээ жэлдэ олошоржо байнхай.

«Знамя Ленина» колхоздо, Сэлэнгын совхоздо түхеэрэгдэһэн эдэ томодхогдоһон пунктын дэргэдэ хонидые креолинаар угааха оньһожоруулагдамал ванна бии. Хайшалуулһанай һүүлээр хонид тэрэ дороо угаагдажа гарадаг.

Тиигэбэшье республикын колхоз, совхозуудта хониной ноһо хайшалха, шанараарнь илгаха хүдэлмэридэ дутагдалнууд олон ушарна. Томодхогдоһон пунктнуудай булюу һайн байһаниинь элиишэлэгдээшье һаа, мүнөө хүрэтэр олонхи колхоз, совхозууднай жэжэ, нүүдэл пунктнуудые хэрэглэһээр. Нэгэ колхоздо гү, али совхоздо 2—3 пункт байбал, тэдэниие шадабаритай бэрхэ мэргэжэлтэдээр—ноохоной шанар тодоруулагшадаар хангаха аргагүй, туд бүриндэнь ноохоной сэбэр утаһа гараха шанарыень тодорхойлхо лаборатори эмхидхэхээр бэшэ. Мүн иимэ жэжэ пунктнуудта ноохоной тоо бүриндхэл нарнинаар тодорхойлхо, хонидые хэр һайнаар хайшалнаб гэжэ саг үргэлжэ шалгаха, ноохыень холисолдуулангүй, үнгэ зүһөөрнь, класс классаарнь аияарлан суглуулжа, тэрэ доронь прессээр ябталха арга олгоногүй бшуу.

Иимагтал энэ шалтагаан дээрэһээ олонхи ажахынуудай тушааһан ноохониинь шанар муутайда тоологдожо, колхоз, совхозууд нилээд ехэ олзоёо алдана ха юм. Гансахан үнгэрэгшэ жэлдэ ноохоёо муугаар хайшалжа, элдэб үһэ ноохотой холисолдуулжа, зүбөөр илгаагүй дээрэһээнь республикымнай колхоз, совхозууд аяар 912 мянган түхэриг хии алдаһан байна.

Мүнөө жэлдэшье энэ урдын алдуу эндүү дабтагдажа байһаар. Хонёор олон Зэдын, Сэлэнгын, Баргажанай, Бэшүүрэй аймагуудай олонхи колхоз, совхозуудта хониной ноохо хайшалха томодхогдоһон пункт байхагүй, хайшашанаар дайралдаһан лэ хүнүүд, олонхи ушарта һургуулиин бишыхан үхибүүд табигдана. Эдэнэр шадабари багатай байһан дээрэһээ ноохо дабхар хайшалжа, ехээр гутаана. Хонидой бэедэ ноохо үлөөдэг, толгой, хүлнүүдэйнь ноохо абадаггүй байха юм. Иимэ жэжэ пунктнуудта хайшалагдаһан ноохон класс классаараа һайса илгагдангүйгөөр, ехэ ехэ амһартанууд соо хэгдэжэ, нэгэ газар суглуулагдадаг гуримтай. Энэ ушарта элдэб шанартай ноохон холисолдожо, шанараа алдана. Нёдондо Улаан-Үдын ПОШ-то тушаагдаһан ноохоной миня 1,5 процентнь сэбэр меринос ноохон гэжэ сэгнэгдэһэн.

Тэрэшэлэн урда жэлнүүдтэ гүрэндэ тушаагдаһан ноохон соо элдэб будэй таһархай удархай, биркэ, шабар шабха оролсожо, шанарыень нилээд доошолуулдаг һэн. Эдэ дутагдалнууд мүнөөшье жэлдэ дабтагдаһаар.

Һайса хөөрөөгүй, хайшалагдаха болзороо хүсөөгүй ноохо хайшалжа гутаадаг баримтанууд үзэгдэнэ. Хонишодой анхараагүй шалтагаанаар, хайшалагдаха болоһон хонид тооһо шоройтой газараар, харгын захаар бэлшээгдэжэ, шабар шабхатай хорёо соо хоножо, ноохоёо муухай болгоно.

Колхоз, совхозуудай гол баялиг—ноохо хайшалжа абаха хүдэлмэридэ тохёолдодог дутагдалнуудые саг дары усадхаха гээшэ мүнөө үедэ аймагуудай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай, арадай хиналтын комитедүүдэй, хүдөө ажахын продукциин шанарые шалгадаг гүрэнэй инспекциин управлениин дайшалхы хэрэг болоно. Энэ зорилгоор хони хайшалха пункт бүхэнэй байдалые наринаар шалгажа, тэндэхи хүдэлмэриие мүнөө үеын эрилтын ёһоор эмхидхэхэ, хэрэгтэй бүхы түхеэрэлгэнүүдээр хангаха ушартай. Хонидые тусхай түхеэрэгдэһэн пунктгүй газарта, хээрэ газаагуур хайшалжа болохогүй.

Энэ жэлдэ һайн шанартайгаар ноохо илгаһан мэргэжэлтэдые урмашуулха гурим колхоз, совхозуудта дурадхагдаһан байна. Хэрбээ илгаһан ноохоной шанар гүрэндэ тушаагдахадаа 2 процентһээ ехэ бэшээр һолилдоогүй байгаа һаань, тэрэ ноохо илгаһан мэргэжэлтэдтэ 200 түхэриг нэмэлтэ түлбэри үгэхөөр совхозуудта зүбшөөгдэһэн, колхозуудта дурадхагдаһан байха юм. Гадна гүрэндэ сэхэ тушаагдаһанайнь түлөө Буркоопсоюзай ажахынуудта үгэдэг мүнгэнһөө абажа, колхозуудта тонно ноохо илгаһанай түлөө 2 түхэриг, совхозуудта—1,5 түхэриг ноохо илгагшадта нэмэжэ түлэхөөр дурадхагдаба. Зүгөөр эдэнэрэй илгажа, шанарыень тодорхойлһон ноохоной гүрэндэ абтахада, шанарынь 1 процентһээ ехээр һолилдохо ёһогүй. Мүн колхоз, совхозуудта ноохоной шанар элиишэлдэг лаборантнуудые али болохоор урмашуулха гэһэн шиидхэбэри республикын Министрнүүдэй Совет гаргаһан байна.

Хонидоо һайнаар, саг болзор соонь, түргэнөөр хайшалжа, гүрэндөө эрхим шанартай ноохо худалдаха гээшэ колхоз, совхозуудай мүнөөдэрэй нангин уялга мүн.

ХҮНГЭН ИНДУСТРИ ЕХЭ ДЭБЖЭЛТЫН ЖЭЛДЭ

Манай ороной хүнгэн промышленностиин предприятинууд хубсаһа хунар ба гутал бүтээн гаргаха талаар ерэхэ жэлэй хэмжээндэ хүрөөд байна. Гансахан энэ жэлэй табан һара соо түсэбһөө гадуур 3,8 миллион паар арһан гутал, 39 миллион дүрбэлжэн метр эд бүд, мүн горитой ехээр оёгдоһон хубсаһан гэхэ мэтын продукци гаргагдаа.

Энээн тухай СССР-эй хүнгэн промышленностиин министр Н. Н. Тарасов тус һалбариин хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна зүблөөн дээрэ хэһэн элидхэл соогоо мэдээсэһэн байна. Энэ зүблөөн июниин 24-дэ Москвада Союзуудай байшангай колонно зал соо нээгдээ. Тэрээндэ хабаадагшад энэ жэлдэ хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүдые, 1969 оной түсэб дүүргэхэ, мүн социалис уялгануудые бэелүүлхэ зорилгонуудые зүбшэн хэлсэхэ болоно.

Маанадай гол зорилгонуудай нэгэн хадаа, олон янзын продукци гаргадаг болохо, тиигээд тэрэнэй шанарыень эрид һайжаруулха, хүн зоной ехээр хэрэглэдэг эд бараа бүтээн гаргалгые нэмээхэ ёһотойбди гэжэ элидхэлшэ хэлээ.

Мүн тиихэтэй хамта, хэдэн олон предприятинууд дээгүүр ассортиментые шэнэдхэлгэ аалиханаар хэгдэнэ гээд министр тэмдэглэһэн байна. Жэшээнь, Грузида, Азербайджанда, Арменидэ нэхэжэ гаргадаг ноохон ба торгон бүд үнгэ шэнжэ муутай байдаг. РСФСР-эй ба Украинын фабрика, комбинадууд дээрэ хуушарһан будүүдые нэхэжэ гаргаһаар.

Энэ жэлдэ продукциин ургалтын 85 процентнь ажалай бүтээсые дээшэлүүлгээр түйлагдаха ёһотой юм. Энэ хэрэгтэ предприятинуудые техническэ талаар зэбсэглэлгэ шухала үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй.

Энээнэй дашарамда, зарим предприятинууд дээрэ шэнэ түхеэрэлгэ үшөө аалиханаар ашаглагдана, хүдэлжэ байһан станогууд, агрегадууд муугаар хэрэглэгдэнэ. Гэхэ зуура машина түхеэрэлгын ажалгүй миин байлгые оройдоо гансаханшье процентээр доошолуулхада, бүд нэхэлгын талаар жэл соо 80 гаран миллион метр бүд нэмэжэ гаргаха аргатай болохо юм.

Машина түхеэрэлгэ хэрэглэхэ ябадал һайжаруулхын тулада хэдэн олон шухала хэмжээ ябуулгануудые зохёоһон Ленинградай бүд нэхэгшэдэй дүй дүршэл һонирхолтой байна. Энэ хүдэлмэриин түрүүшын дүнгүүдые хараад үзэхэдэ, Ленинградай бүд нэхэдэг промышленностиин ажалай бүтээсэ богонихон болзор соо арбан процентээр дээшэлһэн байба.

1969 он хадаа ехэхэн дэбжэлтын жэл болохо юм. Хамта 900 мянган утаһа ээрэлгын түхеэрэлгэнүүд, 11 мянга гаран бүд нэхэдэг станогууд, 25 миллион паар арһан гутал гаргаха предприятинууд хүдэлжэ захалха байна.

1969 оной даалгабариие урагшатай һайнаар дүүргэхын тулада, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулжа манай предприятинууд дээгүүр дэлгэрһэн социалис мүрысөөн шухала үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй.

Энэ зүблөөнэй хүдэлмэридэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуров, КПСС-эй ЦК-гай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, Союзна республикануудай хүнгэн промышленностиин министрнүүд хабаадалсана.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин зүблөөн дээрэ үгэ хэлээ. Ороной хүнгэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй энэ табан жэлэй даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэлгэдэ хабаатай асуудалнуудта тэрэ тогтоо, шэнэ табан жэлэй түсэб зохёохо асуудалнууд тухай хэлээ. Мүнөөнэй уласхоорондын байдалай асуудалнуудта А. Н. Косыгин үгынгөө нилээд ехэ хубиие зорюулаа.

(ТАСС).

...АН АРИЖУУЛАГШАДАЙ ЗҮБЛӨӨН

... зохёолгба уралан ... тухай ...үүшын де...агдаһан хойшо үн... жэлэй ...оронойнай ...эдэ үдүүдтэ тэм...байна. ...адэр ура...уулагша баяр ёһо...ан Улаадэдэ үнгэр...еспублик партийна, ...профсоюзорганизаци...охитэйш суглаанда ...а.

... обкомпромышлен...ртна тые даагша ...алов үглэжэ, суг...

... зохёолг уралан на... ажалай жэлэй ой ...дхэл про...зуудай об... Соведэй түрүүлэгшэ ... хээ. С... эрдэмтэ...енерно-т...ческэ хү...шэдэй, ... хүдэлмэ...хаалан ...лгын, ура...уулгын аар хэһэн ...тэ түйлауд тушаа ...э тогтон эд, респуб...роо шэнэмэ үүсхэг...ал тухай...эрэнгыгээр ...үгөө. ...бликымнай ...нарижуулд эдэбхи ...ргажа, үйриин олон ...асуудалну амжалта...шиидхэһэйна. Эдэбхитэйшүүлэй үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн үнэтэ дурадхалнууд ганса республика соогоо ашатуһатай байгаа бэшэ, харин ороной ондоо область, хизаарнуудта хэрэглэгдэнэ.

Химическэ эрдэмэй кандидат, Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай химиин лабораториие даагша А. А. Изынеевэй дурадхал арадай ажахыда шухала хэрэгтэй байба. Тэрэнэй зохёоһон химическэ шэнэ материал бүтээхэ патент Франци, Англи худалдан абаа. Патент абаха мэдүүлгэ Чехословаки, Итали, Япон хэһэн байна.

ЛВРЗ-гэй, авиационно заводой, Тимлюйн цементнэ, «Теплоприбор», «Электромашина» заводуудай, Онохойн модоной комбинадай болон бусад предприятинуудай уралан нарижуулагшад абаһан уялгаяа бодото дээрэнь дүүргэжэ байна.

Элидхэлшэ уралан наржуулагшадай һайшаалтай, ашаг үрэтэй ажал тухай тогтон хэлэхэ зуураа, шиидхэгдээгүй асуудалнуудые элирүүлжэ, сугларагшадай анхарал хандуулаа. Ажалай бүтээсэ улам дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ сэн хямдаруулха, НОТ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, материал болон мүнгэ зөөри гамтайгаар хэрэглэхэ асуудалнуудаар һонирхохо, тэдэниие шиидхэхэ арга зам бэдэрхэ шухала гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **К. М. Маслов** Президиумэй Указуудые уншажа, ашаг ехэтэй ажал ябуулжа байһан нүхэдтэ хүндэтэ нэрэ зэргын олгогдоһон тухай үнэмшэлгэ, Хүндэлэлэй грамотануудые барюулаа. Химическэ эрдэмэй кандидат **А. А. Изынеев**, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай дүүжэн харгын начальник **Б. Ш. Аюров**, ЛВРЗ-гэй зэд шудхалгын цехэй ахалагша технолог **С. С. Бадмажапов** болон бусадта «БурАССР-эй габьяата уралан нарижуулагша» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо. Хэдэн эдэбхитэйшүүл Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо **Ц. Б. Зрдынеев** Министрнүүдэй Соведэй болон профсоюзай областной Соведэй Хүндэлэлэй грамотануудые шагнагшадта барюулаа.

Республикын партийна, советскэ, профсоюзай, комсомолой органзацинуудай зүгһөө амаршалга ВОИР-ай областной Соведтэ барюулагдаһан байна.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗААР РЕСПУБЛИКЫН ПРОФСОЮЗАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын профсоюзай органуудта олон жэлдэ һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө, хүдөө ажахын болон бэлэдхэлэй хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай профсоюзай организациин 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха:

Агафонов Георгий Михайловичые — Бэшүүрэй аймагай «Рассвет» колхозой профкомой түрүүлэгшэ.

Базарсадаева Бадмасу Содномовнае — Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын совхозой һаалиин фермын профгруппорг.

Бальжинимаев Цыдып Бадмаевичые — хүдөө ажахын болон бэлэдхэлэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ.

Будаев Дамдин-Сурун Ринчиновичые — хүдөө ажахын болон бэлэдхэлэй профсоюзай Зэдын райкомой түрүүлэгшэ.

Дабаев Бадмацырен Чагдуровичые — Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой профкомой түрүүлэгшэ.

Дарханов Александр Урбановичые — хүдөө ажахын болон бэлэдхэлэй профсоюзай Кабанскын райкомой түрүүлэгшэ.

Думнов Александр Семеновичые — Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой профкомой түрүүлэгшэ.

Зарубин Николай Ивановичые — Зэдын аймагай «Октябрьский» совхозой месткомой түрүүлэгшэ.

Капустин Яков Иннокентьевичые — Кабанскын аймагай Ойморой совхозой рабочкомой түрүүлэгшэ.

Носырев Петр Константиновичые — Хоринн аймагай Анаатай совхозой рабочкомой гэшүүн.

Раднаев Гырыл Николаевичые — Хяагтын аймагай Хүдэриин совхозой рабочкомой түрүүлэгшэ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо А. СЫРЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1969 оной июниин 23.

...МНӨӨНЭЙ ШАТАДА ИМПЕРИАЛИЗМДА ЭСЭРГҮҮ ТЭМСЭЛЭЙ ...ОРЛГОНУУД БА КОММУНИС, ХҮДЭЛМЭРИШЭНЭЙ ПАРТИНУУДАЙ, ...ИМПЕРИАЛИЗМДА ЭСЭРГҮҮ БҮХЫ ХҮСЭНҮҮДЭЙ НЭГЭДЭМЭЛ ЯБУУЛГА

1969 оной июниин 17-до Москвада коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын Зүблөөн дээрэ баталагдаһан гол документ

III.

...дээрэхвөнэй социально-политическэ эрхэ бай...ализмдаүү тэмсэлые шэнэ хэмжээндэ дэбжүүлэн ...э арга ... Империализмда улам шанга добтолго ...рэниие эхы талаарнь булижа, тэрэнэй ябуулдаг ...римхэй дай хэлгын политикые буруу һүргэжэ ... Энэ удаа бүхы түбинүүдтэ тодорхой, бодото ...уулгануу ябуулгануудые бэелүүлхэ эрилтэ эрид ...ан табингэжэ демократическа ба түрүү үзэлтэй ..., мүн хэлтэнэй сэдьхэл хүдэлгэжэ байгаа томо ...алнуудь найрамдалай болон арадуудай аюулгүй ...асуудалн шиидхэхэ гэжэ хүсэдэг бүхы хүсэнүүд...ю ерээдзаажа үгэхэ бшуу.

...э уялгаэрэн, Зүблөөндэ түлөөлэгдэһэн коммуу...дэлмэрі партинууд нэгэдэмэл ябуулгануудые ...эн дурйгаар дэлхэйн бүхы коммунистнуудта, ...змда эсэүхы тэмсэлшэдтэ, эб найрамдалай, эр...й болонлтын түлөө тэмсэхээр бэлэн байһан бү...ятэ ха...

...эл яб... түрүүшын ээлжээнэй уг зорилго — **...вьетнаме алишье талаһаань дэмжэлгэ мүн бо...** ...ин добтдой сэрэгүүдые Вьетнамһаа гаргахыень, ...й дото...рэгүүдтэ хамааралсахаяа бол... ...ыень, ...эгүй асуудые вьетнам арадай өөһэдынь шиидхэхэ эрхэ хүндэлхыень американ империализмые баадхахын тулада эб найрамдалай, национальна талаараа бэеэ даанхай байдал хүндэлэн сэгнэдэг бүхы хүсэнүүдые тэмсэлээ бүри эршэтэй шанга болгохыень Зүблөөн уряална. Захиран зандаралгын, дуран соогоо аашалалгын империалис политикада эсэргүү тэмсэлдэ арадуудай баримталдаг хараа шугамые бэхижүүлхэ хэрэгтэ Вьетнамай патриодуудай түйлаха эсэсэй илалта хадаа шууд шухала удха шанартай юм. Энэ илалтые түргэдхэн ойртуулхын тулада социалис системын бүхы гүрэнүүд зүбшэмэл хэмжээнүүдые абаха, бүхы коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинууд, түрүү үзэл баримталдаг бүхы партинууд болон олониитын демократическа организацинууд, тэрэшэлэн эрхэ сүлөөдэ, эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүд хамтааран хүсэлэл оролдолго гаргаха ёһотой. Урда Вьетнамай Республикын Саг зуурын революционно правительствын байгуулагдаһые Зүблөөн амаршална. Вьетнам арадай сүлөөрэлгын баатарлиг тэмсэлдэхи шухала шата мүн гэжэ энээниие Зүблөөн тоолоно. Парижда болоожо байгаа хэлсээнүүдтэ амжалта хангахын түлөө тэмсэхые Зүблөөн уряална. Энэ амжалта хадаа Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтын дурадхаһан 10 пунктын үндэһэ һуури дээрэ бүрин түйлагдажа болохо юм.

Арадуудые олон түмөөр хюдаха эоул тохёолдуулжа байгаа дайн сэрэгэй аюулда, дэлхэйн термоядерна дайнай аюулда эсэргүү тэмсэл, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэл хадаа империализмда эсэргүү хүсэнүүдэй нэгэдэмэл ябуулгануудай гол хубинь урдынхидаал мэтэ байһан зандаа. Социализмын оронуудай, уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиин, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй, эб найрамдалда дуратай бүхы гүрэнүүдэй, ниитын организацинуудай болон олониитын хүдэлөөнэй нэгэдэмэл хүсэлэл оролдолгын ашаар дэлхэйн дайн уридшалан болюулагдажа болохо юм.

Эб найрамдал хамгаалха хэрэг хадаа ниитын элдэб байгуулалтатай гүрэнүүдэй эбэй ёһоор зэргэ оршон байха ябадалые империалистнуудта баадхахын түлөө тэмсэлтэй таһаршагүй холбоотой. Эбэй ёһоор зэргэ оршохо гээшэ бэеэ даанхай, тэгшэ эрхэтэй байха, ехэшье, багашье гүрэн бүхэнэй газар дайдын өөртөө хүртэшэгүй байха, ондоо оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй, өөһэдынгөө социально-экономическа, политическэ байгуулалта бүхы арадуудай хашалтагүй сүлөөтэйгөөр шэлэхэ эрхэнүүдые хүндэлхэ, уласхоорондын шиидхэгдээгүй асуудалнуудые политическэ аргаар, хэлсээ хэһэнэй ёһоор гуримшуулха гол ёһонуудые сахиха эрилтэ табидаг.

Эбэй ёһоор зэргэ оршон байха политика хадаа хүгжэжэ байгаа оронуудай экономическа, социальна асуудалнуудаа болгоомжотойгоор шиидхэхэдэнь һайнаар нүлөөлнэ.

Эбэй ёһоор зэргэ оршон байха политика хадаа өөһэдынгөө сүлөөрхын түлөө тэмсэлдээ дарлагданги арадуудай ямар замые шухала дээрэ тоолоноб — зэбсэгтэ гү, али зэбсэгтэбэшэ зам хэрэглэхэ эрхэтэйнь зүрилдэнэгүй, тиихэдээ хархис журамые дэмжэһэн удхатай оройдоо бэшэ юм. Арад бүхэн империалис эзэрхэг түримхэйшүүлэй добтолгоһоо зэбсэгтэ хүсөөр бэеэ хамгаалха, энэ үнэн зүб хэрэгтээ бусад арадуудай зүгһөө дэмжэлгэ абаха арсашагүй эрхэтэй байһаниинь мүн лэ һэжэглэлтэгүй. Энэ хадаа арадуудай империализмда эсэргүүгээр хэдэг ниитэ тэмсэлэй таһаршагүй шухала хубинь мүн болоно.

Эбэй ёһоор зэргэ оршон байха политика хадаа өөһэдынгөө байдал бүри түгшүүрилтэй болгохо, дайн сэрэгэй аюулай гуламтануудые һүжэроохэ арга замаар дотоодынгоо зүрилдөөнүүдые дабан гараха гэһэн империализмын һэдэлгэнүүдтэ һаад тойбо ушаруулна. Энэ политика хадаа социальна ба политическэ статус-кво тэрэ хэбээрнь үлөөхэшье, үзэл сурталай тэмсэлые һулаируулхашье гэһэн удхатай бэшэ юм. Национальна болон бүхэдэлхэйн оршондо империализмда эсэргүү ангиин тэмсэлые хүгжөөлгэдэ тэрэ хадаа һайнаар нүлөөлнэ. Монополинуудые, тэдэнэй засаг түрые усадхахын түлөө, ёһотойл демократическа байгуулалта батадхан байгуулхын түлөө, энэ уг зорилгоёо түйлаха арга замай ямаршье байгаа һаань, социалис засаг түрэ тогтоохын түлөө эрид шууд ангиин тэмсэл ябуулха гээшэ капиталис оронуудтахи ажалшадай, тэдэнэй коммунис партинуудай таһаршагүй, зайлашагүй эрхэ болон уялгань болоно. Бүхы дэлхэйн коммунистнууд үнэн зүб энэ тэмсэл байлдаануудтай нэгэн һ...налтай юм.

(Түгэсхэлиинь июниин 26-най номерто).

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

МҮНӨӨНЭЙ ШАТАДА ИМПЕРИАЛИЗМДА ЭСЭРГҮҮ ТЭМСЭЛЭЙ ЗОРИЛГОНУУД БА КОММУНИС, ХҮДЭЛМЭРИШЭНЭЙ ПАРТИНУУДАЙ, ИМПЕРИАЛИЗМДА ЭСЭРГҮҮ БҮХЫ ХҮСЭНҮҮДЭЙ НЭГЭДЭМЭЛ ЯБУУЛГА

(Үргэлжэлэл. Эхинииь 1-дэхи нюурта).

Империализмда эсэргүү олониитын ябуулганууд—эбэй ёһоор зэргэ оршохо политикые бэелүүлхэ эрхэ нүхэсэлнүүдэй нэгэниинь мүн. Дай һүжэрөөгшэдтэ, хархис этэгээдүүдтэ, буу зэбсэг бүтээлгын фабрикантнууд-монополистнуудта эсэргүүгээр шэглүүлэгдэһэн иимэ политика хадаа дарлалга мүлжэлгын али бүхы түхэл янзануудта эсэргүү революционно тэмсэлэй ниитэ аша туһада харюусана, бүхы арадуудай хоорондохи хани барисаа бэхижүүлгэдэ, социальна дэбжэлтын аша туһа харалсан, ниитын элдэб байгуулалтатай оронуудай хоорондо аша үрэтэй экономическа, научно-техническэ ба ондоошье харилсан ажаллалгые хүгжөөлгэдэ һайнаар нүлөөлнэ.

Уласхоорондын түгшүүрилые бүри хурсадхаха гэһэн империалис бүлэгүүдэй ябуулдаг политикада эсэргүүсэн тэмсэхэ, хүйтэн дайнай үе саг эдэ бүлэгүүдэй дахинаа тогтоохо гэһэн ямаршье һэдэлгэнүүдтэ эсэргүүсэн тэмсэхэ гээшэ өөһэдымнай уялга мүн гэжэ коммунистнууд тоолоно. Тэдэнэр түгшүүрилтэ байдалые һуларуулхын түлөө тэмсэнэ, энэ хадаа арадуудай табидаг эгээл пэтэрүү, гол шухала эрилтэнүүдэй нэгэниинь болохо бшуу.

Эб найрамдал аршалан хамгаалхын тулада хэгдэхэ эгээл хойшолуулашагүй хэрэг—ядерна буу зэбсэгэй дэлгэрэн таралгые уридшалан болюулха, тэрэнииие дэлгэрүүлхэгүй тухай договорые хүсэндэнь оруулха ябадал мүн болоно. Договорые ратификацилхын түлөө тэмсэхэдээ, коммунис партинууд ядерна буу зэбсэг хуряаха, ядерна буу зэбсэгэй нөөсэнүүдые үгы хэхэ ябадалда хүргэхэ хэмжээ ябуулгануудай гол зүйлынь болоно гэжэ тэрэниие сэгнэнэ. Ядерна буу зэбсэг хуули буса зэбсэг гэжэ тоолохые түйлаха, тэрэнэй бүтээлгые, бүхы туршалтануудые болюулха ябадал нэгэн доро түйлаха шухала.

Дэлхэйн элдэб районуудта ядерна буу зэбсэггүй газар нютагуудые байгуулбал, уласхоорондын оршон байдалые һайжаруулха, гүрэнүүдэй хоорондохи этигэл найдабариие бэхижүүлхэ хэрэгтэ горитой бодото удха шанартай байха һэн балэй. **Ядерна буу зэбсэг хорихо хэрэгтэ гол хүсэлэл оролдолгоёо шэглүүлхэ шухала. Ядерна хүсэн имагтал амгалан сагай зорилгодо хэрэглэгдэхэ ёһотой.**

Вьетнамда американ сэрэгүүдэй горитой хэмжээтэйгээр хэрэглэһэн бактериологическа, химическэ буу зэбсэг ашаг үрэтэйгөөр хорихын түлөө хэдэг тэмсэлээ улам шангадхаха шухала.

Арадуудай үндэһэн шухала аша туһа хадаа али бүхы маяг түхэлтэйгөөр үзэгдэдэг милитаризмда, илангаяа США-гай ба бусад империалис гүрэнүүдэй сэрэгэй-промышленна комплексдо эсэргүү тэмсэлээ улам эршэтэй болгохо гэһэн эрилтэ табина. Сэрэгэй бюджедүүдые эрид ехээр хороохын түлөө, уласхоорондын аша үрэтэй хиналта доро буу зэбсэг бүгэдэ ниитээрээ, гүйсэдөөр хуряахын түлөө тэмсэл дэлгэрүүлхыень эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдые бидэ уряалнабди. Тиигэжэ мүнөө буу зэбсэг яаралтайгаар бүтээлгын үрэбхин залгижа байгаа мүнгэ зөөриие ажалшадай һуудал байдал һайжаруулха, элүүрые хамгаалха болон гэгээрэлые хүгжөөхэ, мүн хүгжэжэ байгаа оронуудта туһаламжа хүргэхэ хэрэгтэ элсүүлэн ябуулха болоно.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ бүгэдэ ниитын шэнжэтэй зорилгонуудай хажуугаар бүри онсо өөрэ гэхэ гү, али нютагай шэнжэтэй угаа шухала зорилгонууд бии юм. Эдэ зорилгонууд зарим түбинүүдтэ ба географическа газар нютагуудта аюулгүй байдал хангалгада хабаатай байна. Хоорондоо нягта холбоотой эдэ зорилгонуудые шиидхэлгэ бүхы коммунистнуудай, империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдэй, дэлхэйн бүхы арадуудай аша туһада, хүсэл эрмэлзэлдэ харюусана.

Бүгэдэ ниитын эб найрамдал хангаха хэрэг сэрэгэй бүлэглэлнүүдые усадхаха эрилтэ табина. Бусад гүрэнүүдэй газар дээрэ империалис хүсэнүүдэй баадхалгаар байгуулагдаһан сэрэгэй бүлэглэлнүүд ба сэрэгэй баазанууд хадаа гүрэнүүдэй хоорондохи харилсан ажаллалгын зам дээрэ һаад тойбо болоно гэжэ коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинууд тоолодог байгаа, мүнөөшье тоолодог. Европодо аюулгүй байдал хангаха аша үрэтэй системэ тогтоохо гээшэ Европын орон бүхэнэй аюулгүй байдалай бодото түшэг найдабари, тэрэнэй дэбжэлтын эрхэ нүхэсэлнүүдэй нэгэниинь болохо ёһотой. Аюулгүй байдал сахиха энэ системэ тус түбиин бүхы гүрэнүүдэй тэгшэ эрхэтэй байлгын, бэе бэеэ хүндэлэлгын харилсаанууд дээрэ, Европын бүхы нацинуудай нэгэдэмэл хүсэлэл оролдолго дээрэ үндэһэлһэн байха болоно. Энээнһээ уламжалан, социалис оронууд НАТО ба Варшавска Договорые нэгэн доро тараан болюулха тухай мэдүүлээ һэн.

НАТО-гой ажал ябуулгые бүри ехээр эдэбхижүүлхэ гэһэн империалис гүрэнүүдэй, нэн түрүүн США-гай, ФРГ-гэй, Великобританиин һүйдхэлтэ һэдэлгэнүүдые Зүблөөн эрид шууд буруушаана. Имагтал НАТО-е тараагаад байбал, бүхы бүлэглэлнүүдые, ондоо гүрэнүүдэй газар дээрэхи хариин сэрэгэй бүхы баазануудые болюулха, аюулгүй байдал хамтааран сахидаг найдамтай системэ байгуулха замда шиидхэхы алхам болохо һэн. Эб найрамдалай аша туһатай зохилдуулан, арадууд хадаа ядерна буу зэбсэг ашаалһан бомбардировщигуудай хариин газар дээгүүр ниидэхэ ябадалда эсэс табихыень империалис гүрэнүүдэй үмэнэ эрилтэ табина, ядерна буу зэбсэг тээжэ ябаһан корабльнууд ба уһан доогуур тамардаг лодконуудай хари гүрэнэй портнуудта оролгые хорихо гэһэн эрилтэ табина. хүсэрхэлгын ямаршье аашагаргалгаһаа, хүсэ хэрэглэхэ аюулһаа арсаха гэһэн эрилтэ табина.

Энэ түби дээрэ бата бэхи аюулгүй байдал тогтоохо гээшэ Европын арадуудай һанаан сэдьхэлдэ, хүсэл эрмэлзэлдэ түрүүшын ээлжээнэй һуури эзэлжэ байгаа асуудал мүн болоно. 1966 ондо Бухарестдэ, 1969 ондо Будапештдэ болоһон Варшавска Договорто хабаададаг гүрэнүүдэй Зүблөөнүүд, тэрэшэлэн 1967 ондо Карлова Варта болоһон конференци Европодо аюулгүй байдал сахиха гурим байгуулха зорилгоор ябуулгын тодорхой хараа түсэб ба хэмжээ ябуулгануудые хараалһан юм.

Европодо бии байгаа хилэнүүдэй, тодорхойлон хэлэбэл, Одер—Нейсе дээгүүр гарадаг хилэнүүдэй, ФРГ ГДР хоёрой хоорондохи хилэнүүдэй хубилашагүй байхын түлөө, Германиин Демократическа Республикые уласхоорондын эрхын ёһоор мэдэрхын, Баруун Германиие ямаршье маяг түхэлтэйгөөр атомна буу зэбсэгтэ хүргэхэгүйн түлөө, бүхы Германиие түлөөлхэ гэһэн хии эрмэлзэлгэһээ ФРГ-гэй арсахын, Баруун Берлиниие онсо политическэ шэнжэтэй газар нютаг гэжэ мэдэрхын, эгээл эхинһээ хойшо Мюнхендэ баталагдаһан договорые үнэн зүб бэшэ гэжэ мэдэрхын, шэнэ түхэлэй нацис бүхы организацинуудые хорихын түлөө тэмсэхэ шухала. Баруун Германидахи үһөө хяһаагаа нэхэдэг хүсэнүүдэй амыень татаха, США-гай зүгһөө хамааралсалгагүйгөөр өөһэдынгөө түби дээрэ эзэд байха гэһэн хубаалдашагүй эрхыень Европын арадуудта хангаха, Европын гүрэнүүдэй бэе бэедээ аша туһатай экономическа, научно-техническэ харилсан ажаллаха ябадалыень хангаха, түгшүүрилтэ байдалые бодотоор һуларуулха, бэе бэедээ этигэн найдадаг үндэһэ һуури дээрэ тэдэнэй хоорондо харилсаануудые тогтоохо гэһэн эрилтэ Европодохи эб найрамдал, аюулгүйн байдал табина.

Бүлэглэлнүүдтэ хабаадалсадаггүй гүрэнүүдэй өөртөө хүртэшэгүй байха гэһэн гол ёһон хэлсээнгүйгөөр хүндэлэгдэхэ ёһотой. Түгшүүрилтэ байдалые һуларуулха, эб найрамдал сахиха али бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэбэл, эдэ гүрэнүүд эбэй ёһоор зэргэ оршохо политикада шухала хубитаяа оруулжа болохо бшуу.

Эдэ бүхы шэглэлнүүд тушаа горитой эдэбхи хэшээл гаргаха хэрэгтэй. Европодохи аюулгүй байдал сахиха асуудалда эдэбхи үүсхэл гарган, тодорхой, бодото хэмжээ ябуулгануудые абахые эрмэлзэн хандаха шухала.

Европын арадуудай үргэн ехэ конгресс үнгэргэхэ гээшэ амгалан ёһоной үүсхэлнүүдэй түрүүшын ээлжээнэй эхин үүсхэлынь болоно. Энэ хадаа гүрэнүүдэй ниитэ Европын зүблөө бэлдэхэ, тэрэниие зарлаха хэрэгые хүнгэдхэхэ юм.

Империализмын ээрхэг түримхэй аашануудта хододоо дайрагдадаг арадууд болон оронуудтай — Германиин Демократическа Республикатай, Корейн Арадай Демократическа Республикатай, бүхы корей арадтай **һуларшагүй, эдэбхитэй ёһоор һаналаа нэгэдэнги байхыень уласхоорондын олониитые Зүблөөн уряална.** Хитадай Арадай Республикын ООН-до түлөөлэгдэхэ хуулита эрхэнүүдые һэргээн бэелүүлхэ, мүнөө үедэ Америкын Холбоото Штадуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй эзэмдэжэ байгаа Тайвань аралые тэрээндэ һөөргэнь бусааха хэрэгтэй гэжэ Зүблөөн мэдүүлнэ. Кубын Республикые хамгаалха гээшэ Латиин Америкын, бүхы дэлхэйн коммунистнуудай болон бүхы бусад революционно, империализмда эсэргүү хүсэнүүдэй уялгань заидаа байһаар.

Империализмын ээрхэг түримхэй али бүхы аашануудта эсэргүү, нютагай шэнжэтэй дай тэрэнэй үүдхэлгэдэ, дэлхэйн ямаршье районуудта добтолгын бусад маяг арга хэрэглэлгэдэ эсэргүү нэгэдэмэл ябуулга хэхые бидэ, коммунистнууд, уряалнабди. Империализмын ба Израилиин хүтэлбэрилхы бүлэгүүдэй ээрхэг түримхэй политика бэелүүлжэ байхада, Израилиин булимтаргашадай эзэмдэһэн газар дайдые бусааха гэһэн эрилтэ табидаг араб арадуудтай нэгэн һаналтай байһанаа бидэ мэдүүлнэбди; энэ хадаа ООН-ой Аюулгүйн Соведэй (1967 оной) ноябриин Резолюциин эрилтэнүүдые хүсэндэнь гүйсэдөөр оруулһанай үндэһэ һуури дээрэ Дүтын Зүүн зүгтэ эб найрамдал тогтоохо, политическэ талаарнь гуримшуулха хойшолуулашагүй, зайлашагүй эрхэ нүхэсэл мүн болоно.

Бэеэ даанхай байдалай, национальна талаараа дулдыданги бэшэ байхын түлөө, империалис бүлэгүүдэй, монополинуудай али бүхы экономическа, политическэ талаар бэелүүлдэг ударидахы үүргэһээ сүлөөрхын түлөө, империалис томо гүрэнүүдэй баадхадаг сэрэгэй союзууд ба бүлэглэлнүүдһээ гарахын түлөө, эдэ түбинүүдтэ буу зэбсэг яаралтайгаар бүтээлгые түргэдүүлхэ, түгшүүрилтэ байдал тэрэ хэбээрнь үлөөхэ, шэнэ гуламтануудые бии болгохо гэһэн империалис хараа шугамда эсэргүү, хариин сэрэгэй баазануудые усадхахын түлөө, арад бүхэнэй сүлөөтэйгөөр хүгжэлгэдэ нүлөөлдэг лэ байхаар харилсаануудые тогтоохын түлөө тэмсэдэг **Азиин, Африкын ба Латиин Америкын арадуудай тэмсэлтэй нэгэн һаналтай байһанаа коммунистнууд батадхан мэдүүлнэ.**

Манай юртэмсые колониализмын гутамшаг муухай зүйлнүүдһээ эсэслэн сэбэрлэхэ, тэрэнэй һүүлшын гуламтануудые үгы хэхэ, шэнэ, нюуса далда түхэлтэйгөөр тэрэниие дахин бии бэлгүүлхэгүй — иимэл даа мүнөө үе сагай эрилтэ.

Колониализмын үлэгдэлнүүдые усадхахадаа хамтааран ажал ябуулгаяа эрхилэгты, шэнэ түхэлэй колониализмда эсэргүү тэмсэлдэ жагсагты гэжэ бидэ һайн һайхан сэдьхэлтэй бүхы хүнүүдые, демократиин тала баримталдаг бүхы хүсэнүүдые уряалнабди. Анголын, Мозамбигай, Гвиней-Бисаугай, Зимбабвын, Намибиин болон Урда Африкын патриодуудые дэмжэлгын, дарлагданги бүхы арадуудые дэмжэлгын интернациональна эрид шууд хэмжээнүүдые абахын түлөө тэмсэнэбди.

Олониитын анхаралые коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай хандуулдаг, энэ асуудалые шиидхэхын түлөө тэдэнэй эршэтэй хүсэтэйгөөр тэмсэдэг мүнөө үеын шиидхэгдээгүй томо томо асуудалнуудай нэгэниинь гэхэдэ, олон тоото оронуудай ба бүхэли түбинүүдэй гээгдэл—колониальна ба империалис үни удаан ээрхэлгэһээ дулдыдаһан гээгдэл болоно. Мүнөө үедэ эдэ оронуудай бэелүүлхэ гол зорилго гэхэдэ,—экономическа, социальна ба политическэ хүгжэлтэ болоно. Империализмһаа бодотоор мултаржа, бэеэ даанхай болоһоной, тэрэшэлэн гүнзэгы шанартай демократическа, революционно шэнэдхэхы хубилалтануудые хэһэнэй эсэстэ иимэ хүгжэлтэ түйлажа болохо юм. Энэ зорилгые шиидхэхын тулада орон бүхэнэй түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүдые нэгэдүүлхэ ба элсүүлхэ, тэдэнэй хоорондо, тэрэшэлэн социалис гүрэнүүдтэй бэе бэедээ ашатай туһатай харилсаа холбоо хүгжөөхэ хэрэгтэй.

Фашизмын аюулда эсэргүү тэмсэл шангадхаха, фашис түхэлэй хорото аашануудта хайра гамгүй харюугай сохилто үгэхэ шухала гэжэ бидэ тоолонобди. Империализмын кризисэй хүрсадажа байһан үедэ, демократическа ба революционно хүсэнүүдые бүдүүлигээр дараха арга методүүдые хархис этэгээдүүдэй хэрэглэхэ эрмэлзэлэйнь ехэ болоходо фашизм бүри эдэбхитэй болодог. Грецидэ шэнэ түхэлэй фашизм засаг түрые гартаа абанхай. Испанида «хэтэрмэ хархисууд» гүрдэлгэ мүрдэлгын фашис арга методүүдые дахинаа хэрэглэхые һэдэнэ, олониитын хүсэтэ хүдэлөөе зогсоохын тула дамы хооһон хүсэлэл оролдолго гаргана. Португалида арад зоной улам ургажа байгаа хүдэлөөнэй түрилтэһөө боложо кризистэ ороһон фашизм либерализаци тухай худал хуурмаг шашаг татана, үнэнтэ дээрээ үргэлжэлүүлжэ байгаа террорис политикаяа далдалха һэдэлгэ хэнэ. Баруун Германиин шэнэ түхэлэй нацистнууд засаг түрэдэ дүгташажа байһанаа нюуса далдагүйгөөр мэдүүлээ. Шэнэ түхэлэй фашис хүсэнүүд бусадшье оронуудта эдэбхитэй боложо байна. Шэнэ түхэлэй фашизм хадаа хархис урбалтануудые ямхидхадаг империалис тагнуулай ажал ябуулгатай нэгэдэжэ байнхай.

Фашизмын эдэ бүхы үзэгдэлнүүдтэ олониитэ арад зон улам шанга эсэргүүсэлтэ хэжэ байдаг. Энэ эсэргүүсэлтын амжалтатай байхын тула империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэмэл ябуулга, тэрэшэлэн коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай, бүхы оронуудай демократическа ба түрүү үзэл баримталдаг хүдэлөөнүүдэй зүгһөө уласхоорондын дэмжэлгые шангадхаха хэрэгтэй бшуу.

Фашис засагта эсэргүү тэмсэл гээшэ империализмда эсэргүү, демократическа эрхэ сүлөөгэй түлөө ябуулгын горитой хубинь болоно. Бүхы демокрадуудай, эрхэ сүлөөгэй тала баримталдаг бүхы хүсэнүүдэй политическэ хараа шугамһаа, үзэл бодолһоо, шажанай үзэлһөө дулдыдангүй бэелүүлхэ ниитэ зорилго хадаа хархис этэгээдүүд ба фашизмын гуламта бологшо Испаниин, Португалиин правительствануудта эсэргүү, Грециин полковнигуудай хархис хунтада, Латиин Америкэдэхи сэрэгэй-олигархическа бүлэглэлнүүдтэ эсэргүү, США-гай империализмда алба хэдэг хэрзэгы муухай бүхы гуримуудта эсэргүү тэмсэл ябуулдаг национальна түрүү үзэлтэй хүсэнүүдые бодотоор дэмжэлгээ ехэдхэхэ ябадал болоно.

Хүнүүдэй үзэн ядадаг расизмын үзэл сурталтай, бодото ябуулгатайнь тэмсэхэдээ хүсэлэл оролдолгоёо нэгэдүүлхэ гэһэн уряатайгаар дэлхэйн үнэн сэхэ бүхы хүнүүдтэ бидэнэр, коммунистнууд, дахинаа хандананабди. Мүнөө үеын эгээл бузагай эшэхэбтэр үзэгдэл —США-гай 25 миллион негр улад зониие зэрлиг муухайгаар гүрдэхэ мүрдэхэ ябадалда эсэргүү, Урда Африка ба Родезидэхи расис террорто эсэргүү, эзэмдэгдэһэн газар дайда дээрэхи ба Израильдахи араб улад зониие мүрдэлгэдэ эсэргүү, капиталис хархис хүсэнүүдэй һүжэрөөдэг ба олониитые политическэ талаарнь төөрюулхын тула тэдэнэй хэрэглэдэг расова ба национальна доромжолгодо, сионизм ба антисемитизмдэ эсэргүү буруушаалгын эгээл үргэн ехэ хүдэлөө дэлгэрүүлхые бидэ уряалнабди.

Империализм хадаа арадуудые бэе бэеһээнь холодуулан амяарлахын, өөрынгөө ээрхэлгые тэрэ хэбээрнь үлөөхын зорилгоор расизмые хэрэглэнэ. Үргэн ниитэ арад зон расизмые буруушаана, тэрээндэ эсэргүү эдэбхитэй тэмсэлдэ хабаадуулагдажа болохо юм. Расизмые усадхан үгы хэлгэ бүхыдэнь империализмда, тэрэнэй үзэл сурталай эшэ үндэһэндэ эсэргүү тэмсэлтэй таһаршагүй холбоотой гэжэ тэдэнэр тэмсэл ябуулха үедөө ойлгожо абаха аргатай байха.

Хүнэй гол эрхэ сүлөөе дараха гэжэ эрмэлзэдэг империализмда эсэргүү тэмсэлэй зорилго хадаа үгэ хэлэлгын, хэблэлэй, суглаа хэлгын, демонстраци ба организацинуудай эрхэ сүлөө дайшалан абахын, хамгаалхын түлөө, **ниитын ажабайдалай бүхы талануудые демократизацилхын** түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэ эрилтэ табина. Ангиин хатуу шанга байлдаануудай үедэ дайшалан абтаһан демократическа эрхэнүүд ба эрхэ сүлөөе хархис этэгээдүүдэй үгы хэхэ гэһэн, тэрэ тоодо арадта харша хуули хэрэглэн тэдэниие үгы хэхэ гэһэн ямаршье һэдэлгэнүүдтэнь харюугай хатуу сохилто үгэхэ хэрэгтэй. Үхэхын аюулда ороһон патриодууд ба демокрадуудые абархын түлөө, коммунистнууд ба бусад патриодууд тушаа сүүдэй дура зоргооро аашалалгада эсэргүүсэн, национальнашье, мүн уласхоорондын оршондошье саг үргэлжэ тэмсэжэ байха хэрэгтэй; түрмэнүүдтэ зобожо тулижа байһан патриодууд ба демокрадуудые сүлөөлхын түлөө тэмсэхэ, ондоо орондо ошожо ажаһууха политическэ эрхыень аршалан хамгаалха шухала.

Бидэ, коммунистнууд, нацинууд болон национальна бага яһатаниие дарлаха ямаршье маяг түхэлнүүдтэ эсэргүүсэн тэмсэнэбди, наци гү, али национальна бүлэг бүхэн өөһэдынгөө соёл культура ба хэлэ хүгжөөхэ ёһотой гэжэ мэдүүлнэбди, тиигээд бүхы нацинуудай өөһэдынгөө хуби заяа тодорхойлхо эрхыень хатуу шангаар хамгаалнабди.

Монополис капиталай засаг түрэдэ эсэргүү. бүхыдэнь империализмын хүсэ шадалые һуларуулмаар, тэрэнэй ээрхэдэг үндэһэ һуурииие бута сохимоор демократическа эрилтэнүүдые бэелүүлхын түлөө эрид шууд тэмсэл ябуулангүйгөөр империалис ээрхэг түримхэй политикые үгы хэхын, колониализм ба шэнэ түхэлэй колониализмые оройдонь усадхахын, фашизмын ба расова дарлалтын эшэ үндэһыень удара татажа хаяхын аргагүй юм гэжэ бидэ, коммунистнууд, батаар этигэнэбди. Тиигэжэ хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй эсэсэй уг зорилгые түйлахын тулада таатай зохид эрхэ байдал байгуулагдана бшуу.

Социалис оронуудай арадуудай, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй, империализмда эсэргүүсэн тэмсэдэг национальна сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй бүхы отрядуудай дайшалхы һаналаа нэгэдэлгые бэхижүүлхэ гэһэн эрилтэ мүнөөнэй байдал табина.

Империализмын хорото муухай политикые улам шангаар элиншэлэн харуулха, тэрэнэй ээрхэг түримхэй һанаашалга болон түсэбүүд тушаа олониитын һэримжые дээшэлүүлхэ гээшэ мүнөө ехэл гол шухала зорилго болоно гэжэ коммунистнууд тоолоно.

Түгшүүрилтэ байдал һуларуулхын түлөө, эб найрамдал хамгаалхын түлөө империализмда эсэргүү тэмсэл хэхэдээ нэгэдэмэл ябуулга бэелүүлхын тула өөһэдынгөө хүсэлэл оролдолгые коммунис партинуудай хүсэлэл оролдолготой нэгэдүүлэгты гэһэн уряатайгаар хүдэлмэришэдые, таряашадые, алба хаагшадые, залуушуулые, студентнүүдые, интеллигенциие, эхэнэрнүүдые түлөөлдэг бүхы организацинуудта, элдэб политическэ, философско, шажанай үзэлтэй элдэб янзын социальна байдалтай этэгээдүүд ба бүлэгүүдтэ, бодото байдалые зүбөөр ойлгодог капиталис оронуудай политическэ ажал ябуулагшадта, демократическа бүхы партинуудта, түрүү үзэлтэй национальна ба уласхоорондын ниитын организацинуудта Зүблөөндэ хабаадагшад хандана. Империализмда эсэргүү тэмсэлэй эгээл үргэн олон асуудалнуудаар һанамжаяа үргэнөөр, голтой зохидоор мэдэлсэн абалсахыень тэдэниие бултыень уринабди.

Национальна оршондошье, мүн нютаг нютагай ба бүхэдэлхэйн оршондошье түрүү үзэлтэй, патриотическа ба эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдтэй нэгэдэмэл ябуулга бэлдэхэ, бэелүүлхэ эгээл демократическа арга методүүдэй тала баримталагшад мэтээр коммунистнууд тэмсэдэг. Тэдэнэй онсо өөрсэ шэнжэ шанар хараадаа абан, тэдэнэй бэеэ даанхай байдал хүндэлэн, коммунистнууд империализмда эсэргүү олон тоото, элдэб янзын бүлэгүүд болон хүдэлөөнүүдэй хоорондоо бэе бэеэ бүри һайнаар ойлголсохо ябадал түйлахын тула али бүхы юумэ хэхэ юм. Бүгэдын зүбшөөлтэй, һайн дураар шэлэгдэһэн бэе бэеэ дэмжэлсэн ябуулга хэхэ маяг түхэлнүүд империализмда эсэргүү тэмсэлые мүнөө үеын байдалай эрилтэнүүдые харюусамаар шэнэ хэмжээндэ гаргаха арга олгохо байна.

IV.

Мүнөө үеын эрилтэнүүдтэ харюусамаар бүри үндэр дээдэ хэмжээндэ коммунис хүдэлөөнэй өөрынь бата нэгэдэлые гаргаха гээшэ арадуудай үмэнэ табигдажа байгаа асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай оруулха хубитые арьбадхаха шухалын шухала эрхэ нүхэсэл мүн гэжэ Зүблөөндэ хабаадагшад тоолоно. Энэ хадаа бүхы партинуудай зүгһөө эрид шууд, саг үргэлжын хүсэлэл оролдолго гаргажа байха гэһэн эрилтэ табина. **Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудые нягтаруулан жагсааха гээшэ империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдые нэгэдүүлхэ шухалын шухала гол баримта мүн.**

Пролетарска интернационализмын, һаналаа нэгэдэлгын ба бэе бэеэ дэмжэлгын, бэеэ даанхай байдал ба тэгшэ эрхэтэй байлгые хүндэлэлгын, бэе бэеынгээ дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй гэһэн гол ёһонууд аха дүү партинуудай хоорондохи харилсаанай үндэһэ һууринь болоно гэжэ Зүблөөндэ хабаадагшад өөһэдынгөө хараа шугамай нэгэн адли байһые батадхан мэдүүлнэ. Эдэ гол ёһонуудые нарин нягтаар сахиха гээшэ аха дүү партинуудай хоорондо нүхэд ёһоной харилсан ажаллалгые хүгжөөхэ, коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлые бэхижүүлхэ шухала эрхэ нүхэсэл мүн. Коммунис хүдэлөөндэ абтаһан гол ёһонуудай үндэһөөр үнгэргэгдэдэг хоёр талын зүбшэлсөөн, нютаг нютагай уулзалганууд, уласхоорондын зүблөөнүүд — аха дүү партинуудай хоорондо харилсан ажаллалгын ёһото онол аргануд болонхой. Эдэ гол ёһонууд ба онол аргануд хадаа дэлхэйн революционно хүгжэлтын олошорон ургажа байгаа түхэл янзын оршон байдалда өөһэдынгөө ниитэ уг зорилгын түлөө тэмсэхэдэнь коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай хүсэлэл оролдолгые нэгэдүүлхын тула али бүхы арга боломжонуудые байгуулна. Бүхы партинууд адли тэгшэ эрхэтэй юм. Уласхоорондын коммунис хүдэлөөндэ хүтэлбэрилхы түбэй үгы байһан мүнөө үедэ өөһэдынь үмэнэ табигдажа байгаа зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тула тэдэнэй ябуулгые һайн дураар тааруулан эмхидхэлгын удха шанар илангаяа дээшэлнэ.

Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай ябуулгын бата нэгэдэл хадаа марксизм-ленинизмын гол ёһонууд дээрэ коммунис хүдэлөөе нягтаруулан жагсаалгада һайнаар нүлөөлхэ юм. Мүнөө үеын революционно ба ниитэ демократическа хүдэлөөнүүдэй үмэнэ табигдажа байгаа бодото тон шухала зорилгонуудые шиидхэлгэдэ шэглүүлэгдэһэн нэгэн һаналай ябуулганууд хадаа коммунис хүдэлөөнэй элдэб отрядуудай хоорондоо дүй дүршэлөө хэрэгтэй соонь халан абалсаха ябадалда һайнаар нүлөөлнэ. Нэгэн һаналай ябуулганууд марксистско-ленинскэ теориие баяжуулха, творческоор хүгжөөхэ хэрэгтэ, гол шухала политическэ асуудалнуудые интернационалис, революционно ушар байдалаа бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһална.

Олониитэ ажалшадай социальна дэбжэлтын аша туһада, уласхоорондын капиталые гүйсэдөөр илаха замаар дабшалгын аша туһада аргатай юумыень эгээл ехээр хэхээр өөһэдынгөө партинуудай нугаршагүй дура зоригтой байһан тухай Зүблөөндэ хабаадагшад мэдүүлнэ. Империализмда эсэргүү, ниитэ демократическа эрилтэнүүдые бэелүүлхэ гэһэн шэглэлтэй хамтын ябуулганууды социалис революциин ба хүниие хүнэй мүлжэхэ гуримые усадхахын түлөө тэмсэлэй таһаршагүй хубинь ба шатань мүн гэжэ тэдэнэр тоолоно.

Орон дотороо түйлаһан амжалтануудһаань, аха дүү бусад партинуудай түйлаһан амжалтануудһаа, тэдэнэй хоорондоо хэр харилсан ажаллалгаһаа коммунис парти бүхэнэй политикын аша үрэнь дулдыдадаг гэжэ Зүблөөндэ хабаадагшад батаар этигэнэ. Коммунис парти бүхэн хэдэг ажал ябуулгынгаа түлөө өөрынгөө хүдэлмэришэн ангиин болон арадай үмэнэ, мүн тэрэшэлэн уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиин үмэнэ харюусалгатай юм. Коммунис ба хүдэлмэришэнэй парти бүхэнэй национальна болон интернациональна харюусалгань хубаарашагүй нэгэн байдаг. Марксист-ленинецүүд нэгэн доро патриодуудшье, интернационалистнүүдшье юм, тэдэнэр национальна талаараа хара амяа харанги байдалыешье, национальна аша туһые харалсахагүй гү, али тоохогүйншье ябадалые буруушаадаг юм. Тиихэтээ хамта хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай партинууд бологшо коммунис партинууд национальна аша туһые ёһотоор лэ харалсадаг түг баригша мүн, харин хархис классууд энэ аша туһада урбадаг байха юм. ... питализмын эрхэ байдалда тэмсэдэг коммунис партиин соци... мын ба пролетарска интернационализмын хэрэгтэ оруулха ... лай ехэ хубитань хадаа хүдэлмэришэн ангиин, тэрэнэй со... гуудай засагаа гартаа абалга болохо байна.

Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинууд ажал ябу... эгээл элдэб янзын, онсо өөрэ эрхэ байдалда эрхилдэг. Энэ ... байдал тодорхой зорилгонуудые шиидхэхэдэнь тэдээндэ түс... лан хандаха эрилтэ табидаг. Марксизм-ленинизмын гол ёһо... дые хүтэлбэри болгон, тодорхой национальна эрхэ байд... раадаа абан, парти бүхэн бүрин бэеэ даагаад, политикая... хараалдаг, тэмсэлэйнгээ шэглэл, түхэл маяг ба арга мет... дые тодорхойлдог, ушар байдалые хараадуулан, социал... ороохо амгалан гү, али амгалан бэшэ зам шэлэн олодог, ... дотороо социализм байгуулха түхэл маяг болон арга мет... дые шэлэдэг юм. Тэрээнтэй хамта коммунис партинуудай ... ябуулгаяа эрхилдэг олон янзын эрхэ байдал, бодото зори... нуудта ондо ондоогоор хандалга, энээнһээ байтагай энэ ... асуудалнуудаар гарадаг арсалдаан хадаа уласхоорондын ор... дохи тэмсэлдэнь, илангаяа империализмда эсэргүү тэмсэлэй ... асуудалнуудаар аха дүү партинуудай нэгэдэмэл тэмсэлдэнь ... ушаруулха ёһогүй.

Коммунис парти бүхэн улам хүсэтэй, улам нягта жагса... байха тума орон доторооше, уласхоорондын ком... нис хүдэлөөндэшье дүүргэхэ үүргэеэ бүри һайнаар дүүр... шадаха байна.

Түүхэтэ угаа ехэ амжалтануудые түйлахынгаа хажуу... манай хүдэлөөн хүгжэлтынгөө замда һүүлшын жэлнүүдтэ ... ритой бэрхэшээлнүүдтэй ушараа гэжэ коммунистнууд ... сэгнэнэ. Гэбэшье бэрхэшээлнүүд дабан гарагдаха байха ... тэдэнэр батаар этигэнэ. Уласхоорондын хүдэлмэришэн анги... ерээдүйдэ бэелүүлхэ зорилгонууд ба аша туһа бүгэдын... баатай гэһэн баримтада, тобойн гарадаг асуудалнуудые ... нальнашье, интернациональнашье аша туһада, мүн коммун... нуудай революционно үүргэдэ харюусамаар шиидхэхэ гэжэ ... ти бүхэнэй эрмэлзэжэ байһанда энэ бата этигэл үндэһэл... Уласхоорондын оршондо коммунистнуудай нягта жагсаалта... лохо дура зоригто энэ бата этигэл үндэһэлэг юм.

Үзэл бодолой талаар зарим тэды илгаатай байбашье, ... нис ба хүдэлмэришэнэй партинууд империализмда эсэргүү ... гэдэмэл фронт болон тэмсэхээр эрид шиидэнги байһанаа ... хан харуулаа.

Гараһан зарим арсалдаан бэлбол һанамжаяа халан мэд... гын үедэ дабагдадаг гү, али арсалдаата асуудалнуудай гол ... хые үйлэ хэрэгүүдэй хүгжэлтын тодо һонор болгохо тухай ... үгы болодог байна. Бусад арсалдаанууд удаан саг соо ү... жэлжэ болохо юм. Коммунис партинуудай хэрэглэдэг али ... түхэл маягай харилсан ажаллалгые бэхижүүлхэ аргаар, ... нууд хоорондын харилсаа холбоо үргэдхэһэнэй, бэе бэ... дүй дүршэл шудалһанай, нүхэд ёһоной хэлсээ болон зүб... хэһэнэй ашаар. уласхоорондын оршондо бэелүүлдэг нэгэд... ябуулгын ашаар арсалдаата асуудалнууд зүбөөр шиид... шадаха, шиидхэгдэхэшье ёһотой гэжэ Зүблөөн батаар ... Бүхы партинуудай хоорондохи харилсаануудые һайжару... бэе бэедээ найдалсаха хэрэгтэ бүхы хэмжээгээр нүлөөлх... хоорондын коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлые бэхижүүлмэ... хүсэлэл оролдолго гаргаха гээшэ парти бүхэнэй интерна... нальна уялга мүн. Тодорхой бодото байдалые хамтааран ... жэлэлгэ энэ нэгэдэлые бэхижүүлхэ хэрэгтэ һайнаар ...

Империализмда эсэргүү хамтын ябуулгын хараа шуга... дэлхэйн революционно хүгжэлтэдэ марксистско-ленинск... тинуудай дүүргэдэг үзэл сурталай-политическэ үүргые ... лүүлхэ эрилтэ табина. Революционно. сүлөөрэлгын ба деми... тическа хүдэлөөнүүдэй түрүүшын зэргэнүүдтэ тэмсэхэ ... коммунистнууд саашадаашье буржуазна үзэл суртал... сэн, эбсэшэгүйгөөр тэмсэхэ, ажалшадай тэмсэлэй ёһо... удхые, илалта түйлаха эрхэ байдалые тэдээндэ элирхэй... руулха юм. Империализмда эсэргүү тэмсэл амжалтатай... ябуулхын, өөрынгөө хэрэгэй илалта түйлахын тулада ... хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн дотор, үргэн ниитэ арад зоной... тоодо залуушуулай дунда научна социализмын үзэл ... дэлгэрүүлхэ, өөһэдынгөө гол ёһонуудые хэлбэришэгүй ... аршалан хамгаалха, марксизм-ленинизмын илан мандалты... лаха, тодорхой байдалые хараадуулан, теори ба бодото ... лые барунай, зүүнэй оппортунис ёһоор хазагайруулга... гүү, ревизионизм, догматизм ба зүүнэй сектантска аван... эсэргүү тэмсэл ябуулха байна. Эдэ хазагайралганууд ... хабаадуулжа болмоор, хабаадуулха ёһотой бодото хүс... удха шанарые хэзээ бүхэндэ гахаэр хэрэгсээдэггүй.

Марксизм-ленинизмдэ, пролетарска интернационали... сэхэ байлга, арадайнгаа аша туһада, социализмын ниитэ ... хэлбэришэгүй үнэн сэхээр алба хэлгэ—коммунис ба хүдэл... шэнэй партинуудай нэгэдэмэл ябуулгын аша үрэтэй, зүб ... үзэлтэй байлгын зайлашагүй эрхэ нүхэсэл, түүхэтэ уг за... нуудаа тэдэнэй түйлаха замдаа амжаха амжалтын эшэ ү... мүн.

Коммунис хүдэлөөн—мүнөө үеын обществын таһаршагүй ... бинь, тэрэнэй эгээл эдэбхитэй хүсэниинь мүн. Тиимэһээ ком... ба хүдэлмэришэнэй партинуудые хуулита бэшэ гэжэ соне... хадаа арадуудай демократическа эрхэнүүдые, гол шухал... туһыень хаһан доройтуулһан ябадал болоно. Өөһэдынгөө ... нуудай политическэ ажабайдалда нюуса далдагүйгөөр хай... сахын түлөө тэмсэжэ байгаа дэлхэйн бүхы коммунис парт... дые Зүблөөндэ хабаадагшад дэмжэнэ. Бидэ шуһата хэһээл... лон гүрдэлгэ мүрдэлгые зэбүүрхэн буруушаанабди, т... хохидожо, Индонезиин, Испаниин, Португалиин, Грециин, ... виин, Бразилиин, Колумбиин, Мексикын, Венесуэлы... мын, Парагвайн, Гватемалын, Урда Африкын, Таиланды... тиин, Малайзиин, Иранай, Филиппинэй болон бусад зари... нуудай хэдэн мянгаад коммунистнууд, бусад демокра... революционернүүд алуулһан байна. Фашис ба зоргооро ... даг засагай хаалтануудта, капиталис оронуудай түр... зобожо, тулижа байһан ниитэ тэмсэлэйнгээ соратнигуу... һалаа нэгэдэнги байһанаа мэдүүлнэбди, тэдэниие сүлө... түлөө тэмсэнэбди.

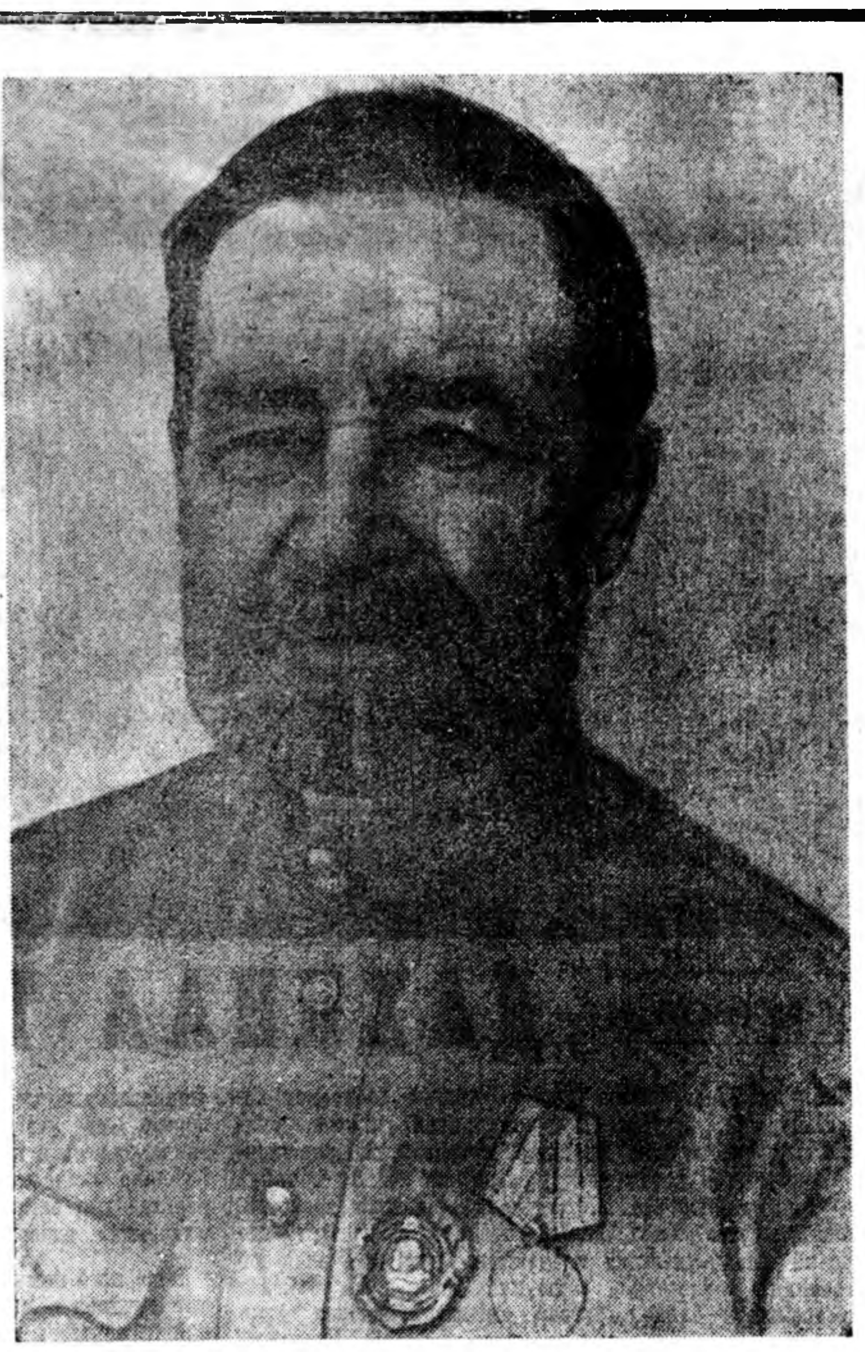
Дэлхэйн коммунис хүдэлөөе нягтаруулан жагсааха за... Зүблөөн шухала шата мүн гэжэ тэрээндэ хабаадагшад ... Тэрээндэ зарим коммунис партинуудай хабаадалсаагүй ... ушар бүхы хамаг коммунис ба хүдэлмэришэнэй парти... хоорондохи аха дүүгэй харилсаа холбоондо, тэдэнэй ха... ажаллалгада һаад ушаруулха ёһогүй гэжэ тэдэнэр ... Империализмда эсэргүү тэмсэлдэ, уласхоорондын хүдэлм... нэй хүдэлөөнэй ниитэ уг зорилгын түлөө тэмсэлдэ ... лөөндэ түлөөлэгдөөшьегүй коммунис ба хүдэлмэришэнэй ... тинуудтай суг хамта тэмсэхээр эрид шиидэнги байһанаа ... лөөндэ хабаадагшад мэдүүлнэ.

* * *

Империализмда эсэргүү тэмсэл—үни удаан сагай, ... шанга, орёо хүндэ тэмсэл юм. Ерээдүйн сагта ангиин ... шанга байлдаанууд эрхэ бэшэ болохо. Империализмын хү... лалдэ, дотоодын хархис этэгээдүүдтэ хэдэг добтолгоёо бу... гадхаха хэрэгтэй. Революционно ба түрүү үзэлтэй хүсэ... илалта түйлаха байһаниинь зайлашагүй.

Социалис оронуудай арадууд, капиталай оронуудтахи ... таринар, бүхы демократическа хүсэнүүд, эрхэ сүлөөтэй ... ба дарлагданги арадууд,—империализмда эсэргүү, эб ... далай, национальна талаараа бэеэ даанхай байдалай, со... дэбжэлтын, демократиин ба социализмын түлөө ниитэ т... нэгэдэгты!

УЛААН АРТИЗАН

I. ЭДИРХЭГ ХАҺА

...а улаан наранай баруун ...саахануур мухарин орохо...та һэрюун һэбшээн гол ...жороолжо, хонидой бэлшэ...ай зохид шэнги болобо. ...аама халуунһаа гү, али ...дажа һалахагүй аляаһа ...анһаа сүхэрһэн хонид һэб...дэ хушууран, нугын амтан ...шаархан зулгаажа оро...ай ошохо тума үнөөхи һэб...ам шангадажа, огторгойн ...ойто хаяаһаа бөөм хара ...вгнэрэн гаража, хэһэг бо...ага һабаар адхархаа бай...үзэгдэхэ юм. Арбатайхан ...т энэнииешье обёороогүй. ...олой эрьедэхи хүһөө шу...дайлан һуугаад, ажабайда...м тиимэ тон шухала асуу...уһан эзэлэгдэнхэй, өөртэй...рэлдэжэ сүлөөгүй һуугаа

...э, унтажа садаа гүш даа? ...эзэндэнь абаадая, түргэ...кэ суттаа баянай хони ...садаг хүбүүн шарьяа хоо...тэрэ саанаһаа хашхарба. ...э бэеэрээ абаадаа хадам...ааха бшуу, — гэжэ Ксено...рюусаба.

...у харааха гэжэ! Садаха гэ...мэдэдэггүй хомхой хобдог ...һайнда мэнхэн лэ ороно...арана гүш, тэрүү тэрэ баг...ара үүлэдые. Хэһэг бороо...шье хониинь шэрбэдүүлжэ ...ёһогүй бшуубди, — гэжэ ...рнь, арбатайхан Ксенофон...анда нёдондо зун тохёол...йлэ муутай ушар эрхэ бэ...улаа һэн.

...юуб гэхэдэ, тэрэ баянай ...нине шонодо барюулһан ...гэжэ хүбүүн хэрзэгы муу...сохюулаад, ямаршье тү...абангүй намнуулаа һэн. ...э мүнөө хаанаб? Сүхын ...уурхайда хүдэлжэ байһы...енофонт үе үе болоод лэ ...г. Нюдөөрөө баталжа ха...һэн тула тэрэ балайшье ...пүй. Гэбэшье нютагай бая...рдам огсомоор аашалжа, ...онoo баһаад, сохёошодоо ...лэ байгаа. Хэдышье буруу ...энэр заабол зүбтэн боло...н үгытэй ядуу хүнүүд бая...урдаһаа аншье гэжэ дуу...рхэгүй ябаа. Энэ мэтын ...йхэн асуудалнууд хүбүү...ыхэлые зобоодогшье һаа, ...ухай бодотоор хөөрэлдэхэ ...гтань үсөөн бэлэй. Хөө...ень хөөрэлдөөшье һаа, ха...ихидынь тэрэ үеын поли... байдал мэдэдэггүй, ...и, бурхан баабайһаа иимэ ...ритай бшуубди» гэжэ һа...заһагша һэн. Гэбэшье Сү...танай уурхайда тэрьедэжэ ...нютагайнь хүбүүдэй хуби ...тэрэнние һүүлэй үедэ һо...даг болобо.

...эзэнэйнгээ хонидые туужа ...асархадань, үнөөхи багла...а үүлэд тад ондоо зүг тээ...лэн, Мухар-Шэбэрэй тала ...зорюута тойрон тэрьедэжэ, ...м холодобо.

...ондоо юундэ иимэ эртэ ...а? — гэжэ баян эзэниинь ...

...тэшье гэжэ юун байха һэм. ...торгойн бүрхэжэ захалха...амнай хүрөөд, — гэжэ Ксе...обор-тоборхоноор дуугарба. ...үноодэр хүдэлһыетнай тү...йб. Хара хотынгоо хоо...рногонoходо мэдэхэл бай...дхэрэй хүбүүн! — гэжэ га...ь арбатайхан хүбүүн тэ...урдаһаань зуг татан даб...аа:

...өөрөө шүдхэрһөө муухай ...гээшэт. Үе наһаараа үгы...ние баһахагүйтэ, хэзээ нэ...тахан харюу барихат, нү...нюдэндөө харахат, — гэжэ ...хэлээд, гэр тээшээ аһан ...раа гүйшөө һэн. Харин үнөөхи пампагар һахалтай, тэрзэгэр зузаан гэдэһэтэй баян хойноһоонь нюдаргаа зангидаһан зандаа гэзэдэбэ.

Хойто үглөөнинь, наранай гарахын тээ урдахана, арадаа муухан тулам үргэлһэн Ксенофонт Заган дабаа үгсэн гаталжа, Сүхын алтанай уурхай тээшэ аян замаа шэглүүлбэ ха.

II. АЛТАНАЙ ХОЙНОҺОО...

Сүхын алтанай уурхайда хүрэхын тула хүбүүн нилээд удаан ябаа һэн. Хуушан шархи гуталынь һанги һалаад, ойрын буряад һуурида хүрэтэр Ксенофонт хүл нюсэгөөр ябаха баатай болобо. Хуушанай буряад гутал, харгыдань хэрэглэгдэхэ хүнэһэ хоол үгэһэн буряад айлайхидтай, мүн аян замдань дайралдаһан ород шэмээшэгүүдтэй хөөрэлдэхэдэнь, үгытэй зоной байдал хаанашье хада адли, жэлэй дүрбэн сагые илгангүй баянайда бэгзытэрээ хүдэлнэ, али зэргээр доромжолуулна гэжэ ойлгоо бэлэй.

...Сүхын алтанай уурхайдашье ерэхэдэнь тэрэнние ноёд һайдууд хани халуунаар угтаагүй, харин элдэб эсын буһалгаанда хабаадалсангүй, гэртээ зутадахаа һанангүй, ноёдой үгэ хүүрһээ гарангүй хүдэлхыень шангаханаар һануулба.

Алтанай уурхайда бүтэхэгүй хүшэр хүндэ, салингынишье бирагүйхэн байгаа. Тиигэбэшье Ксенофонт Денисов эндэ нилээд удаан хүдэлжэ, хүдэлмэришэдэй эбтэй эетэй бүлэдэ оролсоод, нюуса политическэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа захалба.

Дунда зэргын наһатай, шүрдэгэр задарюун бэетэй, энеэбхилэд гэһэн харасатай хүнтэй залуу хүдэлмэришэд илангаяа дүтөөр нүхэсэдэг байгаа. Уридшалан хэлсэһэн газартаа нюусаар суглараад, Сидор ахай гэжэ олоной дунда алдаршаһан тэрэ хүнэй хөөрөөе Ксенофонт шагнагша һэн. Российдахи революционно хүдэлөөнэй ябаса, мүн уласхоорондын байдал тухай тобшохоноор хөөрөөд, саашанхи хараа зорилгонуудтай танилсуулдаг байгаа. Хүн зоной дунда революционно удха шанартай ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулха, салин хүлһөө дээшэлүүлхые эриһэн удхатай буһалгаа эмхидхэхэ гэһэн хүдэлмэридэ Ксенофонт хабаадалсажа, ёһотой большевик-революционер болоожо ябаһанаа харуулжа шададаба.

Эрхэ сүлөөгэй түлөө эрэлхэгээр тэмсэдэг налагай уужам сэдьхэлтэй хүнүүдтэй анха түрүүшынхээ танилсаһанаа, эгээл дүтын хани нүхэр шэнги хөөрэлдэһэнөө Ксенофонт Денисов хожомынь омогорхон хэлэгшэ һэн. Нэгэ үдэшэ Сидор ахайтай хөөрэлдэхэдэнь, тэрэнь нютагайхидайнь һуудал байдал тухай һуража һалабагүй. Харин һүүлээрнь, недели тухай үнгэрөөд байхада, Сидор ахай Ксенофонт Денисовтэй уулзаад:

— Нютагаа ошохо дуратай гүш? — гэжэ мэхэтэйхэнээр асууба.

— Дуратай, теэд энэ шүдхэрнүүднай табихагүйл, — гэбэ Денисов.

— Ши заабол нютагаа бусаха ёһотойш. Үдэрһөө үдэртэ ойртожо байһан революциин гол удхые хүн зондо хөөрэхэ, ойлгуулха хэрэгтэй. Тиигээд нютагайнгаа эгээ эдэбхитэй, найдамтай хүнүүдые сутлуулаад, партийна бүлэг эмхидхэхэ шухала, — гэхэ мэтын тон шухала, алтанһаашье үнэтэй партийна даабари абаад, нэгэ харанхы һүни Ксенофонт Денисов алтанай уурхайһаа тэрьедэжэ, түрэл нютаг тээшээ харгылаа бэлэй.

III. УЛААН ПАРТИЗАН, УЛААН ХАМБЫШАН

Һургуулигүй, һүзэгшэ зоной дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулхань үнэхөөрөөшье хүшэр байгаа. Нютагай баяшуулай худал хуурмаг үгэдэ мэхэлэгдэһэн үгытэйшүүлэй зариман урдаһаань нюдаргаа зангидаха, занаха юм. Тиигэбэшье Ксенофонт Денисов сухарягүй, ёһотой коммунист шэнги даамай зохидоор хөөрэлдэжэ, худал үнэн хоёрой, үгытэй баян хоёрой хоорондохи илгаае ойлгуулхые оролдобо.

Үдэрһөө үдэртэ нютагай эдэбхитэйшүүл олошоржо, тэдэнэй бүлэг ургажа захалба. Октябриин Социалис революциин гайхамшагта суурян Мухар-Шэбэрэй дүлиг бүглүү нютагуудаар зэдэлжэ, зөөшэ зөөрэ коммунада үгэхөө харамнаһан нютагай баяшуул сагаантантай хушуурка, үһөө шүтөөнэй аша гаргажа захалба. Тиихэдэ нүхэр Денисов һанаа амархан налайжа һуугаагүй, харин гартаа буу бахимаар барижа, нютагайнгаа эдэбхитэдые ударидан партизанска отрядта оролсоо бэлэй.

1930 он. Совет оронойнай түүхэдэ өөрынгөө хубитые оруулалсаһан дүшөөд жэлэй саадахи хүлгөөтэйхэн үе сагые ахамад нүхэднай мүнөө һайса һанана ёһотой. Коммуна, хамтын ажахы эмхидхэлгэ... Зүгөөр шэнэ ажахы тиимэшье бэлээр байгуулагдаагүй һэмнай. Сараа гү, али морёо ниитын ажахыда үгэхөө шархаасалдаһан дунда шадалтанай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулхын тула айл бүхэндэ орохо ушар гаргаша бэлэй.

Тиигэбэ ябашье социалис ёһоной шэнэ ажахынууд үдэрһөө үдэртэ олошоржо, шэнэ сагай шэнжэ улам һүрөөтэйгөөр добтолжо захалба. Үгытэй айлайхидай бүгдөөрэн шахуу ажаһуудалаа ашата багша В. И. Ленинэй заяаһан сэсэн мэргэн заабариин ашаар түбхинүүлжэ, амгалан һайхан ан бун гэжэ, хүхюутэй жаргалтай ажаһуужа эхилхыень харахадаа Ксенофонт Денисов үнэн зүрхэнһөө баясагша һэн. Баясангүйшье яахаб даа. Үгытэй байдалай уйдхар зоболонгые балшар багаһаа һайса мэдэдэг Ксенофонт эрхэ сүлөөтэ байдалай түлөө бүхы шадалаараа тэмсэжэ, энэ нангин хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулалсаа бшуу.

Тэрэ холын 1930 ондо Мухар-Шэбэрэй аймагта ороохо тарян элбэгээр ургаба. Коммунист Ксенофонт Денисов аймагайнгаа нютагуудаар аяншалжа, гүрэндэ талха таряа элбэгээр тушаахыень уряалба. Тэрэ үедэ манай Буряад орон коммунис партиин ЦК-гай нэрэмжэтэ улаан тарянай хамбы бэлэдхэжэ байгаа. Хамтынгаа ажахыда бүгдөөрэн эдэбхитэйгээр хүдэлжэ, уужам дэлгэр тарялан дээрэ хамтын хүсөөр ургуулһан түрүүшын ургасые энэ һайхан хэрэгтэ бэлэглэн зорюулхые эрмэлзээ бэлэй. Буряад оронoй ороохоной улаан хамбые Ксенофонт Денисов толгойлон Москва ошоһон намтартай. Энэнь миин лэ аяншалга бэшэ, харин тэрэнтэй нийслэл хото ошолсоһон Буряадай түлөөлэгшэд Москва шадархи хамтын ажахынуудтай дүтөөр танилсажа, тэдэнэй дүй дүршэлые нютаг нютагтаа тон зүбөөр хэрэглээ һэн.

Коммунист Ксенофонт Денисовэй арюун һайхан ажабайдал манай Буряад оронтой нягта холбоотой. Хэзээдэшье, хаанашье хада арад зондоо, Эхэ орондоо үнэн сэхэ байжа, ашата багша В. И. Ленинэй заяаһан сэсэн мэргэн захяае ёһотой коммунист мэтэ бэелүүлхэ хэрэгтэ ами бэеэ хайрлангүй зорюулһанайнгаа түлөө Ксенофонт Денисов манай Буряадһаа Ленинэй орденоор анха түрүүн 1931 ондо шагнагдаһан юм.

Улаан партизан, улаан хамбышан!..

Ленинэй орденоор шагнагдаад байхадаа Ксенофонт Денисов уйдхар зоболонтой бага наһаяа, бэгзытэрээ заруулжа ябаһанаа, нютагай баянда али зэргээр доромжолуулһанаа эрхэ бэшэ һанаад, зүрхэ сэдьхэлынь нэгэ уяржа, нэгэ баясажа байгаа бэлэй.

Р. ТУГУТОВ,
М. ОСОДОЕВ.

ПРОФКОМ БА АЖАЛШАДАЙ АМАРАЛТА

Хэн станогой дэргэдэ хүдэлнэб, хэн оньһото техникын хүсөөр ажалаа эмхидхэжэ байнаб? Хүдэлмэришэн. Манай орон дотор тэрэнэй нэрэ хүндэ аргагүй ехэ. Промышленна предприяти бүхэндэ хүдэлжэ байдаг хүдэлмэришэ зон ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлжэ, арадай ажахые хурдан түргэноор хүгжөөжэ, табан жэлэйнгээ даабарие болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Парти, правительствамнай хүдэлмэришэн зондо гансахан ажал дээрэнь һайн эрхэ байдал олгоно бэшэ, харин тэдэнэй ажаһуудалые һайжаруулха, амаралтынгаа хаһые гү, али сүлөөтэй сагаа хүхюун сэнгэлигээр үнгэргэхэ хэрэгтэнь саг үргэлжын анхарал хандуулна гээшэ. Энээнние холоһоо абажа хэлэлтэй бэшэ. Хэдэн жэшээ дурдаха болоо һаа, урдань хүнгэн ажалда ябадаг хүнүүдэй салин хүлһэн нэмээ. Тэдэнэр олон үдэрэй амаралтада гарана. Энээнһээ гадна, бүхы совет ажалшад неделидээ хоёр үдэр соо амардаг болоожо, сүлөө сагаар ехэ болонхой. Гүрэн түрымнай хараалһан эдэ хэмжээнүүд хүн зоной аша туһада ямар ехэ анхарал оролдолго гаргажа байһаниие элеэр гэршэлнэ бшуу.

Манай Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын завод хадаа республикымнай томохон предприятинуудай нэгэн гэжэ тоологдодог. Заводоймнай хүдэлмэришэд ажаллаха, һураха, амарха бүхы эрхые дүүрэн эдлэжэ байдаг. Илангаяа зунай сагта олонхи хүдэлмэришэд амаралтаяа абажа, оронойнгоо зүг бүриин хизаар, областьнуудаар ябадаг. Энэ жэлдэ олон хүнүүдэй амаралтаяа хүхюун сэнгэлигээр үнгэргэхэ дуратай байхадань, профсоюзаймнай комитет тэдэнэй хүсэлые хангажа, һаяшаг аяншалгын тусхай поезд бэлдээд, оронойнгоо баруун зүг тээшэ ябуулаа. Түрүүшын ээлжээндэ 90 гаран хүдэлмэришэд, зариманиинь гэр бүлөөрөө хамтаржа гараһан байна. Эдэнэр Москва, Ленинград, Киев, Волгоград болон бусад герой-городуудаар аяншалжа, амаралтынгаа хаһые үнгэргөө һэн. Баһал иимэ аяншалгын поезд намар тээшээ үшөө нэгэ дахин ябуулагдаха. Оронойнгоо үзэсхэлэн газарнуудаар ябаха дуратайшуул яахадаа олошорноб гэбэл, заводоймнай ажалшад ямаршье түлөөһэгүйгөөр түмэр замай биледүүдые абаха эрхэтэй. Тиихэдэ хүдэлмэришэд алишье талаараа һайн хангалгатай болоо.

Энээнһээ гадна амаралтын байшангууд, курортнуудта амарха, аргалуулха хүнүүд жэл бүхэндэ олошорно. Мүнөө жэлдэ 550 гаран хүдэлмэришэд союзна курортнуудта ошохо юм. Тэндэ аргалуулхаяа ошохо 350 хүнэй путёвко соцстрахай мүнгөөр, 200 путёвко заводой материальна тэдхэмжын фондһоо түлэгдэхэ байна. Мүн Крым, Кавказ ошожо аргалуулха дуратай хүнүүдтэ курсовкын 50 путёвко абажа, цехүүд бүхэндэ хубаагданхай. Гадна манай заводто өөһэдымнай хүдэлмэришэдэй һайн санатори бии. Тэрээндэ һара бүхэндэ 18—20 хүн амаржа байдаг. Амаралтын байшангуудта олон хүдэлмэришэд амардаг болоо. Энэ жэлдэ бүхыдөө 300 гаран ажалшад союзна болон заводойнгоо амаралтын байшангуудта амарха юм.

Жэшээлхэдэ, Сурхайта нуурта байдаг амаралтын гэртэ гушан хүн нэгэ доро амарха аргатай. Нэгэ хүн 27 түхэриг түлөөд лэ, 24 хоногто амараад ерэнэ. Энэнь хүдэлмэришэдтэ ехэ хямда болоно. Юуб гэхэдэ, үдэртөө нэгэ түхэригһөө үлүүхэн мүнгэ гаргашалаад, бэлэн газарта дураараа амараад ерэнэ ха юм. Эндэ түлөөһэгүйгөөр эдеэ хоол бэлдэгдэдэг. Путёвкодо түлэһэн мүнгэниинь гансал культурна хэмжээ ябуулгануудта, байха байрын түлөөһэндэ ошодог гээшэ. Жэлэй туршада 100—120 хүн энэ байшанда амардаг болоо.

Тэрэшэлэн Дээдэ-Онгостойдо, Байгалай дэргэдэ, мүн Сурхайта нуурта байдаг турбазануудта ошохоор 140 гаран путёвко тараагдаа. Гэбэшье манай заводой Котокель нууртахи турбазада амарха улад бүришье олон байдаг. Урдань эндэ ажалшадаа хоёр-хоёр хоногоор амаруулдаг байгаабди. Мүнөө тэрэнээ болижо, арбан үдэрэй болгохомнай. Зунай хаһада нуурай эрьедэ ошоод, сэбэр агаараар амисхаалжа, загаһа агнажа, ой модон соогуур аяншалжа ябаха гээшэ хүнэй бэедэ юунһээшье үлүү. Илангаяа заводто хүдэлжэ байдаг манай хүдэлмэришэдтэ дуратай газартаа амаржа байха һайн арга олгогдожо байна. Энээнэй хажуугаар ажалшадайнгаа үхибүүдые амаралтадаа гарахадань лагерьнуудта эльгээнэбди. Зунай гурбан сезондо хамта 2200 үхибүүд амарха. Мүнөө Сурхайта нуурта, Дээдэ-Онгостойдо, мүн городой хажууда байдаг пионернүүдэй лагерьнууд бэлэн болонхой. Ахалагша классуудта һурадаг 16—17 наһатай хүбүүд, басагадта турбазада амарха путёвко үгэжэ байнабди.

Неделидээ хоёр үдэр амардаг болоходоо, заводоймнай хүдэлмэришэд тэдэ үдэрнүүдээ һайнаар үнгэргэжэ байна. Мянгаад айл амардаг өөрын дачатай, тэндээ элдэб жэмэстэ ургамал, огородой эдеэ тарижа, сүлөөтэй сагаа үнгэргэнэ. Тиихэдэ ехэнхи ажалшад гэр гэртээ байжа, өөһэдынгөө дураар кино гү, али театр харадаг. Заводойнгоо паркда, культурын байшанда ерэжэ, амаралтынгаа үдэрнүүдые сэнгэлигээр үнгэргэнэ. Мүнөө партийна болон профсоюзай комитет ерэхэ намар болотор зоной дунда ямар хүдэлмэри эмхидхэн ябуулха байһанаа түсэблөөд байна. Тусхайлхада, С. Н. Орешковой нэрэмжэтэ паркда июнь һара соо кинолекторнүүд үнгэргэгдэхэ, 7—8-най үдэрнүүдтэ ЛВРЗ-гэй культурын байшангай уран һайханай бүлгэмэй концерт, эндэхи арадай театрай зүжэг табигдаһан байна. Июниин 22-то «манай ажабайдал» гэһэн аман журнал, июниин 29-дэ совет залуушуулай үдэр угтагдаха. Энэ үдэр заводой уран һайханай бүлгэмүүд паркын шанда хүртэхын түлөө зүжэг наада, концертнүүдые харуулха.

Зунай хаһые һайнаар үнгэргэхын тулада цехүүдэй профсоюзна, комсомолой организацинууд ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Илангаяа дизельнэ, электромашинна, локомотив хабсаралгын цехүүдэй залуушуул уран һайханай бүлгэмдэ, спортын наадануудта эдэбхитэйгээр хабаадажа, бэшэ цехүүдтээ жэшээ харуулжа байдаг. Заводтомнай спортын олон секцинүүд эмхидхэгдэнхэй. Залуу үетэнэй дундаһаа республика дотор эмхидхэгдэһэн мүрысөөндэ хабаадагшадай тоо улам олошорно.

Ажалшадай зунай амаралтые һайнаар үнгэргэхэ, тэдэнэй культурна ажаһуудалай эрилтые хангаха гээшэ нэн түрүүн профсоюзай организацинуудай эмхидхэхэ шухала зорилгонь болоно. Гэбэшье манай заводой профсоюзай комитедэй хүдэлмэридэ дутуу дундануд бии. Тэрэнээ ойрын үдэрнүүдтэ усадхажа, хүдэлмэришэдэй эрилтые хангаха хэрэгтэ бүхы хүсэеэ элсүүлхэбди.

А. СМИРНОВ,
Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй профсоюзай заводской комитедэй түрүүлэгшэ.

—●—

Революциин агуу багша В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан номой һара Белоруссида эхилбэ. Минск хотын түб талмай дээрэ номой ехэ базаар нээгдэбэ. В. И. Ленинэй зохёолнууд, уран һайханай, политическэ болон техническэ литература эндэ үргэнөөр табигданхай. Хүн зон талмай дээрэ олоороо сугларна, ном худалдажа абана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Минск хотын түб талмай дээрэхи номой базаар.

ТАСС-ай фото.

ҺАЙНААР АМАРНА

Мүнөө жэлдэ зуу гаран хүн курортнуудта амархаяа ошохонь. Совхозуудай ажалшад, колхозуудай мэргэжэлтэд, механизаторнууд ойро дүтын курортнуудта путёвко абадаг бэшэ, харин Хара далайн эрьедэ, Кавказай хангил үндэр уулануудай шадараар түхеэрэгдэһэн санаторинуудта ошожо, бэеэ һайнаар аргалуулхынгаа хажуугаар үзэсхэлэн гоё газарнуудаар ябажа ерэдэг болонхой.

Һүүлэй жэлнүүдтэ аймагай колхоз, совхозуудай экономико хүгжэжэ, хүдөөгэй ажалшад түбхинэмэ һайн ажаһуудалтай болоо. Колхознигуудай абадаг салин жэл бүхэн дээшэлжэ байна. Совхозуудай ажалшадай байра байдал һайжарна. Хэрбээ 1966 ондо дунда зэргээр ажалшан бүхэн һарадаа 914 түхэриг салин абажа байһан һаа, нёдондо тэрэнь 979 түхэригтэ хүрэһэн байна. Ажалшад салингаа арьбалжа, жэл бүри курортнуудта, амаралтын байшангуудта ошодог болоо гээшэ.

1965 ондо профсоюзай путёвконуудаар 47 хүн санаторидо ошоо һэн. Амаралтын байшанда 27 путёвко тараагдаһан байгаа. Тэрэнһээ хойшо амаралтын газарнуудта ошохо хүнүүд бүришье олошороо. Байгша ондо зуу гаран путёвко ажалай түрүүшүүл, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ үгтэхэһөө гадна, амаралтын байшангуудта 81 путёвко тараагданхай. Мүн олохон хүнүүд тусхай поезднуудаар оронойнгоо томо томо городуудаар аяншална. Май һарада 12 ажалшад Москва, Ленинград, Киев, Волгоград болон бусад герой-городуудаар аяншалгада гараһан байгаа. Монголой Арадай Республикада амаржа, орон нютагайнь үзэсхэлэн һайхан газарнуудаар ябажа, амаралтаяа үнгэргэдэг хүнүүд жэл бүри олошоржо байна.

Энээнһээ урагша жэлнүүдтэ аймагай ажалшад Баргажанай аймагай Хүшэгөөр гэжэ газарта амардаг байгаа. Жэлдээ табяад хүн тэндэ ошожо, бэеэ аргалуулдаг һэн. Тиигээд ябадалайнь дүтые хаража, мүнөө Кабанскын аймагай Ильинкэдэ 56 хүнэй амарха пансионат түхеэржэ байнабди. Энэ амаралтын байшанда колхоз, совхозуудай түрүүшүүд ошожо байха юм.

Зунай сагта амаржа байхаар һайн газарнууд аймаг доторнай олон бии. Таглиин нуурай дэргэдэ, хүдөөгэй аршаануудта нютаг бүхэнһөө зон ошожо, амаралтынгаа болзорые хүхюун сэнгэлигээр үнгэргэнэ.

Д. БУБЕЕВ,
Зэдын аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомой түрүүлэгшэ.

ТАЛМАЙ-НУУД НЭЭГДЭЭ

Улан-Үдэ хотын Октябрьска районой Терешковагай нэрэмжэтэ үйлсэдэ һаяшаг олон тоото хүн зон сугларжа, элидхэл хөөрэлдөө үнгэргэдэг талмай нээлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаба. Үхибүүдые хамгаалха тухай асуудалаар хоридохи дунда һургуулиин багша Е. Н. Федорова дэлгэрэнгы элидхэл хээ.

Гадна Геологическа үйлсэдэ мүн лэ элидхэл, хөөрэлдөө үнгэргэхэ талмай нээгдээ. 7 хүнһөө бүридэһэн эдэбхитэд һунгагдаа. Һүүлээрнь А. К. Дырхеев уласхоорондын байдал тухай дэлгэрэнгы хөөрөө үнгэргэһэн байна.

М. ДРЯХЛОВ.

КУБАНЬДА ТАРЯА ХУРЯАЛГА ЭХИЛВЭ

Краснодарай хизаарай урда районуудта намарай ешмээнэй хуряалга эхилбэ. Кубаниин полинууд дээрэ энэ жэлдэ 10 мянган жатка, 15 мянган комбайн гаража, машинануудай хүнхинөөн үдэр, һүнигүй зэдэлжэ эхилбэ. Талын онгосонуудай галнууд харанхы һүнние гэрэлтүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комбайнер А. Г. Колесник (зүүн гарһаа), № 2 комплексно бригадын Н. В. Крыжановский ешмээнэй ургасые баясан хаража байнад.

НАЙМААЛАГШАНЬ БЭРХЭ

Загарайн аймагай Арбижал тосхондо Дабаатын совхозрабкоопой мэдэлэй магазин бии юм. Урдань тус магазинда хүдэлхөөэ ороһон наймаалагшад удаан хүдэлэнгүй гаража ошодог заншалтай байһан. Энээн дээрэһээ болоожо худалдаа наймаан гүйсэгүй, магазинай түсэб һараһаа һарада дүүргэгдэдэггүй һэн.

Нёдондо жэлһээ Роман Васильевич Булдаев магазинай наймаалагшаар хүдэлхөөэ ороһон юм. Түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, оролдосотой һайнаар хүдэлһэнэйнгөө ашаар һара бүриингөө түсэбые 100 процент хүрэтэр алдуурингүй дүүргэдэг болоодхёо. Магазин соонь ороходо ходоодоо ариг сэбэр, эд бараанийнь эмхитэй гоёор табигданхай байдаг. Худалдан абагшадай захилые хэзээдэ дүүргэхые оролдодог.

Роман Васильевич 20 гаран жэлдэ наймаанай хүдэлмэридэ хүдэлһэн, партиин үнинэй гэшүүн юм.

Арбижалай хүн зон бэрхэ наймаалагшатай болоһондоо урматай. Гэбэшье магазинай байрань үмхиржэ хуушаршаһан. Шэнэ магазин эндэ барюулха тухай асуудал гарадагшье бол мүнөө хүрэтэрөө хүсэндөө оруулагдаагүй. Хэрбээ шэнэ магазинай баригдабал наймаанай хүдэлмэриин улам урагшатай ябахань лаб тай.

Г. БАЗАРЖАПОВ.

ЯРОСЛАВЛИИНХИДАЙ ЖЭШЭЭГЭЭР

Байгша оной март һарада Ярославль хотын ажалшадай В. И. Ленинэй түрэһөөр алдарта 100 жэлэй ойдо зорюулжа, тосхон, һуурин бүхэн ногооруулагдаха ёһотой гэжэ гаргаһан уряае манай Улаан-Үдэ хотын ажалшал һайшаан дэмжээ һэн.

Манай республикын бүхы организацинууд болон предприятинууд тосхон, һуурин болон үйлсэнүүдээ ногооруулха талаар ехэ ажал хэһэн байна. Энэ талаар байгаалиие хамгаалха аймагуудай эмхинүүд ехэ ажал ябуулаа.

Улаан-Үдэ хотын советскэ, профсоюзна болон комсомолой эмхинүүд энэ талаар абаһан уялгануудаа гүйсэд дүүргэхын түлөө ехэ оролдолго гаргаа. Жэшээлхэдэ, май һарада Улаан-Үдэ хотодо 238 457 модод болон һөөгүүд таригдаһан, 6 саад, 4 сэсэрлиг шэнээр һуулгагдаһан юм. Улаан-Үдэ хотодо модо олоор тариха талаар авиационно заводой (директорынь нүхэр С. И. Исаев, завкомой түрүүлэгшэ Д. М. Тарасов, парторганизациин секретарь Г. Д. Бондаренко) коллектив абаһан социалис уялгануудаа эгээн түрүүлэн дүүргэһэн байна. Эндэ байгша оной майн 25-да дурсагдагша заводой болон һууринай газар дээрэ 5508 модод болон жэмэстэ 14890 һөөг, сагдуулнууд һуулгагдаһан байна.

Мүнөө үедэ авиационно заводой ажалшадай поселогто һуулгагдаһан модод болон һөөгүүд тусхай машинаар уһалагдана. Энэ талаар заводой цех, хүдэлмэришэдэй гэр бүлэ бүхэн һаналаа ехээр хандуулна.

Байгаалиие хамгаалха Бүхэроссин бүлгэмэй гэшүүн С. И. Дурхисанов, заводой ажаһуудалай талаар начальник А. Н. Шемоноев гэгшэдэй ударидалга доро тус заводто ногооруулгын ехэ ажал ябуулагдаа.

Улаан-Үдэ хотые ногооруулха талаар эмхидхэгдэһэн социалис мүрысөөндэ республикымнай түб хотын Советскэ район (КПСС-эй райкомой секретарь Ф. И. Ченкиров, райгүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. Д. Минеев) эрхимлэһэн байна.

Тус районой һургуулинууд болон эмхи зургаанууд байгша оной хабарай үедэ 36205 модо болон һөөгүүдые һуулгаха түсэбтэй һаа, май һарын хуушаар 43904 модо һуулгаад байгаа.

Судна бүтээлгын заводой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд 1307 модон болон һөөгүүдые заводойнгоо оршондо һуулгаһан байна.

Тэрэшэлэн байгаалиие хамгаалха Буряадай хүдөө ажахын институдай эхин эмхиинхид (хүтэлбэрилэгшэнь А. Г. Назаров) институдайнгаа газаа 600 яблониин, 600 уляаһанай, 200 мойһоной, бусад ургамалнуудай 315 һөөгүүдые һуулгаһан.

Эрих Эдуардович Нильман байгаалиие хамгаалха эмхиин эдэбхитэй гэшүүн юм. Энэ нүхэрнай хэдэн газарта шасарганын һөөгүүдые тариһан байна. Эрих Эдуардович гэрэйнгээ газаахи талмай дээрэ 26 янзын үрэ жэмэстэ мододые болон 19 үнгын сэсэгүүдые таридаг. Энэ нүхэрнай Улаан-Үдэ хотын һурагшадтай хододоо уулзажа, сэсэг болон янза бүриин үрэ жэмэстэ мододые тариха талаар туһатай зүбшэлнүүдые үгэжэ байдаг.

Тэрэшэлэн Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадта сэсэгтэ мододые таридаг Елизавета Григорьевна Скляренко олондо мэдээжэ юм. Нүхэр Е. Г. Скляренкын ударидадаг бүлэгэйхид байгша ондо 300 мянган сэсэг үрэжүүлхэ ёһотой һаа, 500 мянгыень мүнөө үедэ комбинадайнгаа оршондо таринхай.

Тэрэшэлэн байгаалиие хамгаалха Бүхэроссин нэгэдэлэй гэшүүн Анна Васильевна Куделина Улаан-Үдын нооһо угаалгын фабрикада сэсэгүүдые тариха хэрэг һайнаар эмхидхэнхэй. Тэрэнэй ударидалга доро фабрикын коллектив 557 модод болон 1800 сэсэгтэ һөөгүүдые һуулгаа һэн. Энэ хэрэгтэ фабрикын 400 гаран ажалшад эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан байна.

Дурсагдагша нүхэд мэтэ байгаалиие хамгаалха талаар эдэбхи үүсхэл гаргажа байдаг хүн олон. Тэдэнэрэй жэшээгээр бусад нүхэдшье түрэл хотоёо ногооруулхын түлөө оролдохо бэзэ гэжэ найдагдана.

А. БЕЛЯЕВ,
байгаалиие хамгаалха Буряадай эмхиин президиумэй түрүүлэгшын орлогшо.

В. И. ЛЕНИНЭЙ ЗОХЁОЛНУУД ВЬЕТНАМДА ОЛООР ТАРААГДАНА

Энээн тухай «Шы Тхат» гэжэ хэблэлэй директор Фан Тиен Тинь ТАСС-ай корреспондентдэ хоорөө.

Имагтал 1946 онһоо 1968 он хүрэтэрхи үе соо Ленинэй 167 зохёолые хамта дээрээ 1.462 мянган хэһэг тиражтайгаар «Шы Тхат» хэблэл вьетнам хэлэн дээрэ оршуулжа гаргаа гээд тэрэ хэлээ. Вьетнамда США-гай зэбсэгтэ интервенци хэжэ байһан үедэшье В. И. Ленинэй олон зохёол хэблэгдэһэн байха юм. Жэшээлхэдэ, һүүлшын дүрбэн жэлэй турша соо Ханойдо В. И. Ленинэй 40 шэнэ зохёол хэблэн гаргагдаа. «Шы Тхат» хэблэл Ленинэй зохёолнуудай хүсэд суглуулбариин 30-дахи томые, пролетариадай диктатурын эмхидхэхы ба залан хүтэлбэрилхы үүргэ тухай Ленинэй статьянуудай суглуулбариие хэблэн гаргаһан байна.

1970 оной ойн жэлэй дүүрэтэр Ленинэй зохёолнуудай хүсэд суглуулбариие хэблэн гаргажа дүүргэхэ, Владимир Ильичэй шэлэмэл зохёолнуудай суглуулбариие дүрбэн томтойгоор гурбадахяа хэблэн гаргаха гэжэ бидэнэр хараалаабди гээд хэблэлэй директор үргэлжэлүүлэн хэлээ.

Марксизм-ленинизмын зохёолнуудые, В. И. Ленинэй зохёолнуудые тайлбарилга ба тараан дэлгэрүүлгэ манай орон дотор революциин шата бүхэндэ партиимнай табидаг революционно зорилгонуудтай холбоотой. Ленинэй 100 жэлэй ойдо бэлэдхэхэ талаар манай хэблэлэй хэдэг хүдэлмэри арадаймнай илалта туйлаха хэрэгтэ шэнэ туһа нэмэри болохо гэжэ бидэнэр этигэнэбди гээд Фан Тиен Тинь онсолон тэмдэглээ.

ХҮСЭДӨӨР ҺАЙШААЛГА

БЕРЛИН. (ТАСС). СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой шиидхэбэриин хүсэд текстые ГДР-эй хэблэл июниин 25-да эли газарнуудта толилоо. Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөнэй дүнгүүд шиидхэбэри соо хүсэдөөр һайшаагдана, тэрэнэй бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удха шанар онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Республикын олониитын түлөөлэгшэдэй һанамжануудые газетэнүүд толилһон зангаараа. Империализмда эсэргүүгээр арадуудай тэмсэл дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ аха дүү партинуудай Москвадахи хуралдаанай тусгаар шухала удха шанартай байһаниинь эдэ һанамжанууд соо заагдана.

СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СЕПГ-гэй Берлинскэ организациин окружной комитедэй нэгэдэхи секретарь П. Фернер ниислэлэй «Октябриин 7-ной» нэрэмжэтэ машина бүтээлгын комбинадай коллективэй үмэнэ үгэ хэлэхэдээ нигэжэ тэмдэглээ. Москвадахи зүблөөнэй дүнгүүд империализмда, тэрэнэй стратегидэ шанга сохилто боложо үгэнэ. «Баримтанууд болон тэмсэлэй дүй дүршэлэй гэршэлжэ үгэһэнэй ёһоор, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын аша туһада тааруугаар мүнөөнэй шухалын шухала асуудалнуудые шиидхэхэ, империализмда шэнэ хүсэтэ сохилто үгэхэ бүхы бодото арга боломжонууд мүнөө бии» гээд П. Фернер онсолон тэмдэглэһэн байна.

Либерально-домократическа партиин центральна правлениин политическэ комитедэй мэдүүлгэ «Дер морген» газетэдэ толилогдоо. Энэ партиин гэшүүд коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөнэй үрэ дүнгүүдые бүхы сэдьхэл зүрхэнһөө һайшаана гээд мэдүүлгэ соо хэлэгдэнхэй.

САН-СЕБАСТЬЯНДА КИНОФЕСТИВАЛЬ БОЛООД ДҮҮРЭБЭ

САН-СЕБАСТЬЯН. (ТАСС). Уласхоорондын XVII кинофестиваль эндэ болоод дүүрэбэ.

Эхэнэрэй ролиие эрхимээр дүүргэһэнэй түлөө совет киноактриса Людмила Чурсина «Сан-Себастьян» гэжэ шагналда хүртөө. Режиссёр И. Москаленкын «Журавушка» гэжэ фильмдэ тэрэнэй наадаһые фестивалиин жюри энэ шагналаар тэмдэглээ. Л. Чурсина тус шагналые итальян актриса Стефания Сандрелли гэгшэтэй (тусхайлбал «Итальян ёһоор һалалга» гэжэ фильмээр совет харагшадта танил болоһон) хубаагаа. Тэрэ «Граминиин дурлалга» гэжэ кинофильмын гол ролиие гүйсэдхэһэн байна.

«Харанхыһаа дуулдаһан энеэдэн» гэжэ фильмдэ эрэшүүлэй ролиие эрхимээр дүүргэһэнэй түлөө Англиин актёр Н. Уильямсон «Сан-Себастьян» гэжэ шагналда хүртөө.

«Ехэ алтан дунгар» гэжэ нэгэдэхи шагнал американ режиссёр Н. Копполой «Бороодо сохюулһан хүнүүд» гэжэ кинолентэдэ олгогдоо.

24 ороной түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн комитедтэ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Анголын, Мозамбигай, Гвинейн (Бисау) газар дээрэ Португалиин колониальна эзэрхэлгые түргэнөөр усадхаха зорилготой резолюциие 24 ороной түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн тусхай комитет июниин 24-дэ олонхиин 16 дуугаар һайшаагаа. Резолюциин проектые комитедэй гэшүүн байһан 11 гүрэн дурадхаһан байгаа. Африкада гэмтэ муухай колониальна дайн хэжэ байһан Португалиие сэрэгэй талаар дэмжэлгые дары түргэнөөр болюулхые бүхы оронууд, хамагай түрүүндэ НАТО-гой гэшүүд, резолюци соогоо уряалаа. Уласхоорондын шэнэдхэлгын ба хүгжэлтын банкын, уласхоорондын валютна фондын, тэрэшэлэн ООН-ой тусхай эмхи зургаануудай зүгһөө Португалиин правительствада финансова, экономическа ба техническэ туһаламжа үзүүлгые болюулхань шухала гэжэ комитет тоолоно.

Португалиин шэнэ правительство Африкада «шэнэ политика» бэелүүлдэг болохо гэжэ Португалиин тусхай номнолшодой хэһэн мэдүүлгэнүүд хуурмаг байшоо гээд комитедэй заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, СССР-эй түлөөлэгшэ А. Ф. Шахов тэмдэглэһэн байна. Салазарай замаар ябаһан Каэтаныгай правительство африкан арадта эсэргүү гэмтэ муухай колониальна дайн байлдаае үргэлжэлүүлнэ, бүхы Урда Африкадахи колониальна дарлалтые үлөөхые эрмэлзэн, ЮАР-ай болон Родезиин расис засаг түрэнүүдтэй харилсаа холбоогоо үргэдхэнэ гэжэ баримтанууд гэршэлжэ үгэнэ. Африка түбиие колониальна дарлалтаһаа тон түргэнөөр сүлөөлхэ бүхы шухала хэмжээнүүдые абаха гээшэ ООН-ой уялга болоно гээд А. Ф. Шахов түгэсхэлдөө онсолон тэмдэглээ.

Резолюциин проектээр имагтал США-гай ба Англиин делегадууд буруушаажа дуугаа үгэһэн байна.

Урда Вьетнам. Арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тулалдажа байһан газар тээшэ джунглиин нарихан зүргөөр, хадын харгынуудаар зэбсэг, эдеэ хоол, эм дом ашаһан колоннонууд һубарижал байдаг. Урда Вьетнамай патриот бүхэн — таряашан, ремесленник, студент, буддист — Америкын эзэрхэг түримхэйшүүлһээ эхэ ороноо сүлөөлхын түлөө тэмсэнэ.

ТАСС-ай фото.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО
ХИЛЫН ГААНАҺАА

Юумэнэй сэн хүндэрнэ

РИМ. (ТАСС). Италиин табан томо городуудта (Рим, Милан, Турин, Генуй, Неаполь) энэ оной июлиин 1-һээ хүн зоной хэрэглэдэг электроэнергиин түлөөһэн 25 процентээр дээшэлүүлэгдэхэ гэжэ эндэ тусхайтаар соносхогдоо. Тоолоожо үзэһэнэй ёһоор, мүнөө Римэй нэгэ хүн урда тээхидэ орходоо 7 миллиард лир жэл бүхэндэ ехээр түлэхэ болоо.

Италиин гүрэнэй алба хаагшадай бүгэдэ ниитын забастовко

РИМ. (ТАСС). Италида 250.000 гүрэнэй алба хаагшад 48 часай забастовкые июниин 25-да дахяад эхилээ. Салин хүлһэ дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриин неделиие богони болгохо, эмхи зургаануудта профсоюзна эрхэ мэдэрхэ тухай эрилтэнүүдыень хангахаһаа засагаархидай арсаһан дээрэһээ элдэб министерствэнүүдэй, статистикын центральна институдай, социально-страховой эмхи зургаануудай болон бусадай хүдэлмэрилэгшэд забастовко соносхоһон байна.

Өөһэдынгөө эрилтэнүүдые дэмжэн, гүрэнэй алба хаагшад Италиин олон городто демонстрацинууд болон митингнүүдые үшөө июниин 24-дэ эхилһэн байха юм.

ИКП-гэй Политбюро, коммунистнуудай парламентска бүлэгэй хүтэлбэри мэдүүлгэ толилоо. Тэрээн соонь, тусхайлбал, иигэжэ хэлэгдэнэ: «Гүрэнэй аппарадые демократическа ёһоор шэнэдхэлгэһээ арсаха гэһэн правительственна политикаһаа уламжалан бэрхэтэй оршон байдал орон дотор тохёолдоо». «Иимэ оршон байдалай тохёолдоод байхада, гүрэнэй алба хаагшадай байдал тухай асуудал парламентын заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ ёһотой гэжэ ИКП-гэй Политбюро, парламентска бүлэгэй хүтэлбэри тоолоно, ушарынь хадаа, энэ асуудал ороной демократическа ба социальна хүгжэлтын шухала талань болоно» гээд документ соо хэлэгдэнхэй.

Португаль коммунистнууд арестовалагдаба

ПАРИЖ. (ТАСС). Португалиин Коммунис партиин гурбан хүтэлбэрилхы ажал ябуулагша Лиссабондо арестовалагдаа гээд «Юманите» газетэ июниин 25-да мэдээсээ. Эдэ хадаа Анжелу Мендеш Велоза, Карлош Кабрал Де Матош, Мануэл Мартинеш Педру гэгшэд болоно.

Тэдэнэрые Португалиин политическэ полици (Пидедэ) һарын урда тээ бариһан байгаа. Гэбэшье тэдэнэй арестовалагдаһан тухай тусхай мэдээсэлые Португалиин засагаархид һаял июниин 24-дэ мэдээсээ. Тэдэнэй арестовалагдаһанай һүүлээр нюуса байдалтай Португалиин Компартиин гэшүүдэй дундаһаа олон хүн шэнээр арестовалагдаһан байха юм.

Анжелу Мендеш Велоза урдань Португалиин залуушуулай демократическа нэгэдэлэй хүдэлөөнэй хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэниинь байгаа, арестовалагдажа тамалагдаа, Португалиин түрмэнүүдтэ дүрбэн жэл соо һууһан байгаа. Түрмэһөө сүлөөлэгдэһэнэйнгөө һүүлээр Португалиин Компартиин зэргэдэ ябажа, фашис засаг түрэдэ эсэргүү тэмсэл үргэлжэлүүлээ.

Уругвайда онсо байдал тогтоогдоо

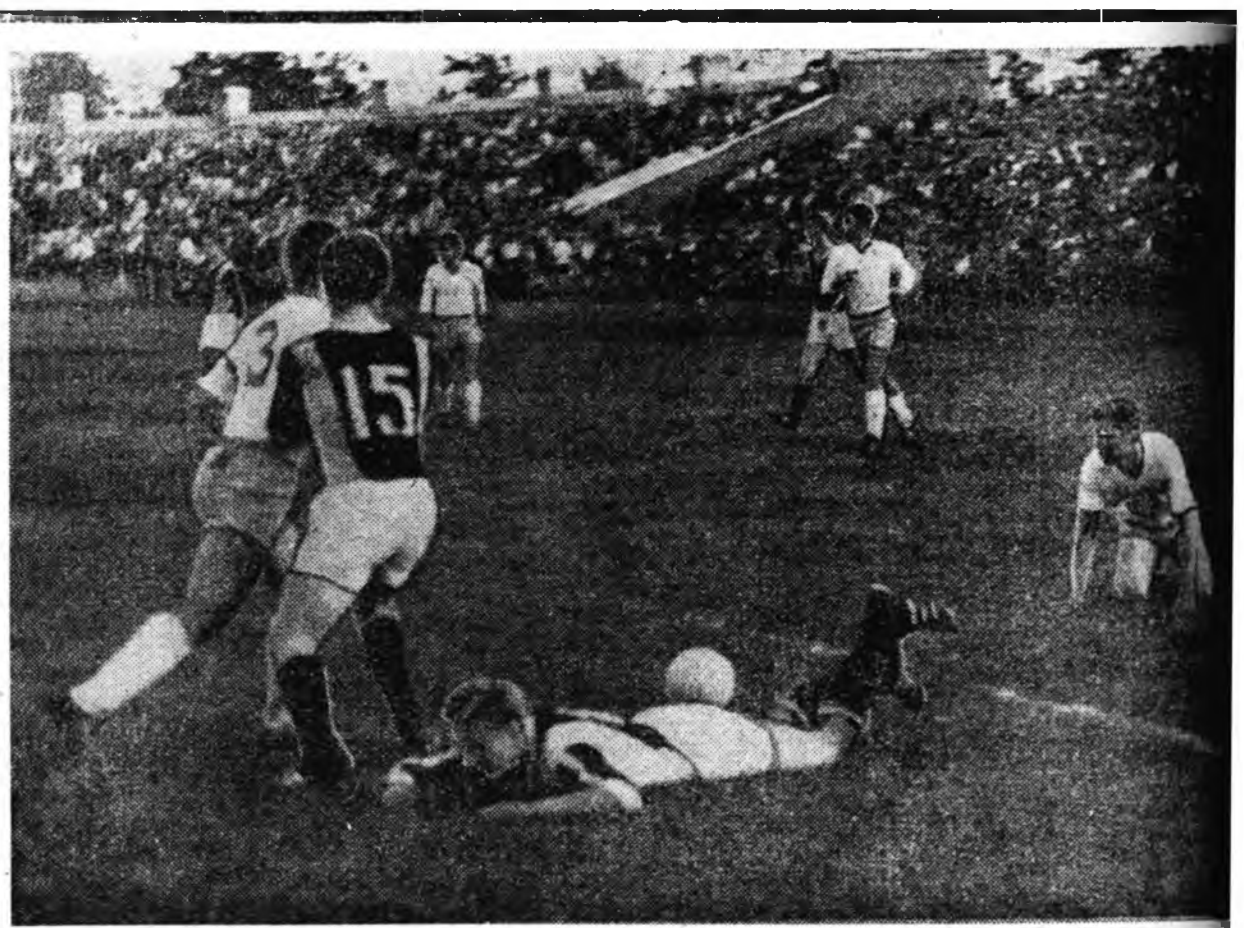
МОНТЕВИДЕО. (ТАСС). Уругвайда июниин 24-һөө онсо байдал тогтоогдобо. Засагаархидай захиралтын ёһоор, ороной бүхы газар дээрэ суглаанууд, демонстрацинууд, тэрэшэлэн бүхы орон дотор һүүлшын хоёр неделиин турша соо боложо байһан забастовочно тэмсэл тухай ямар нэгэн мэдээнүүдые толилолго хоригдоо. «Гурим эбдээ» гэжэ гэмнэгдэһэн ямаршье хүниие полици арестовалха «хуулита» эрхэтэй болоо. Уругвайда гүрэнэй эмхи зургаанууд, промышленна предприятинууд, транспорт, почто хүдэлнэгүй. Монтевидеодо газетэ ба журналнууд гаранагүй, үйлсэнүүдынь шорой шохойдо дарагдашанхай.

Салин хүлһэ нэмээхэгүй гэһэн шиидхэбэридэ, мүн юумэнэй үнэ сэнгэй хүндэрэлгэдэ эсэргүү национальна хүдэлөөе Уругвайн ажалшадай национальна конвент—ороной тон томо профсоюзна нэгэдэл толгойлно.

Үерэй хойшолонгууд

ДЕЛИ. (ТАСС). Бороо орожо үһөөрһэнһөө уламжалан үерэй болоходо Манипур (Инди) районой 5 мянга шахуу хүн зон гэр байргүй үлөө. Тэрэ шадарайнь Конгба, Ирил ба Импхал мүрэнүүдэй уһан халижа, мянга шахуу байрын гэрнүүд болон барилганууды һандаргаа. 12 мянга шахуу гектар талмай дээрэ таряан гэмтээгдэһэн байна.

Ассам гэжэ хүршэ штадай хэдэн райондо үер боложо, бэрхэтэй хэсүү байдал тохёолдоо гээд «Нэшнл геральд» газетэ заана.

ФУТБОЛ

ДАХИНАА ТЭНСЭБЭ

Июниин 21-дэ Улаан-Үдын «Сэлэнгэ» Хабаровск хото айлшалжа, тэндэхи СКА командатай ээлжээтэ уулзалгаяа үнгэргөө һэн. Хэнэйшье мэдэһээр, хабаровскынхид зоно соогоо нэгэдэхи һуури эзэлжэ ябаһан команда юм. Теэд хайшан гэхэб, хүсэеэ туршалсаха хэрэгтэй. Тииһэн мүртөө Хабаровскын стадион дээрэ футболдо дуратай улаан-үдынхид нааданайнь урда тээ элдэбээр багсааһан, «бүдэртэрөө сохюулха даа» гэжэ байгаад таамагшалһан байха. Зүгөөр иигэжэ һанагшад ехээр эндүүржэ, «шабарта шал һуушоо» һэмнай. Нааданай түрүүшын хахадай дүүрэхэдэ манайхид 2:0 тоотойгоор булижа ябаа һэм шуу. Харин уулзалгын дүн—тэнсэлгэ, 2:2.

Һанана гүт, майн 2-то манай футболистнар Омскын «Иртыш» гэжэ бэрхэ командые (нёдондо зоно соогоо түрүүлһэн) өөрынь талмай дээрэ шүүжэрхёо һэмнай. Свердловскын «Калининец» командые баһал өөрынь талмай дээрэ «тоншоо» һэм шуу.

Ушар иимэһээ улаан-үдынхид «Сэлэнгэдээ» найдадаг, хүсэ шадабаридань этигэдэг болоо гээшэ ха. Уржадэр Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадионой бүхы трибунанууд һолонгын долоон үнгөөр багтахыса хүүежэ байгаа бэлэй. Тэрэ үдэшэ Шэтын СКА команда манайда ээлжээтэ уулзалгаяа үнгэргөө һэн.

Нааданай түрүүшын хахад. Талмайн эзэд барандаа шахуу урагшаа эрмэлзэн, хэдэ хэдэн добтолгонуудые хэбэ. Айлшадай вратариин талмай дээрэ удаа дараалан хүлгөөн болоно. Теэд бүмбэгэ ворота руу ороходо юм бэшэ. Энэ үедэ улаан-үдынхидэй хамгаалагша Г. Гаврилов бүмбэгые толгойгоороо ворота руу залаадшье үзэнэ, добтологшод А. Михнов, А. Жуйков гэгшэд вратарьтай урда урдаһаа шахуу уулзаадшье үзэнэ. Теэд ямаршье үрэ гаранагүй. Нааданай түрүүшын хахадай дүүрэхын тэндэ добтологшо Ю. Самсонов абаһан бүмбэгэеэ воротагай хажуудаханаһаань сохиходоо, вратариин сэхэ гар руу ябуулжархёо һэн.

Уулзалгын хоёрдохи хахадшье нааданай урасхалда мүртэй хубилалта оруулаагүй. Улаан-үдынхидэй добтологшо Ю. Самсоновой орондо В. Бабурин талмай дээрэ гарахадаашье тиимэ гэхын туһа нэмэри хээгүй. Зүгөөр талмайн эзэд хэдэн бүмбэгэ сохижо, айлшадаа «шагнажархиха» яһалашье аргатай байгаа. Те... ворота руу түгэсхэхы сохилто үгыл аад үгы. Энэ... данда хамгаалагшад Г. Гаврилов, С. Аккуратов... һайнаар наадажа, айлшадай добтолгые ябууд... раагаад лэ» байгаа. Тиигэжэ шэтынхид талмайн... «хэрэмдэ» ехээр добтолоогүй бшуу.

Эндэ нэгэ иимэ ажаглалта хэлтэй. Уржадэрэй уу... гые сүүдлэһэн судьянар уялгаяа даншье һаа һал... хайша хэрэгээр дүүргээ. Талмай дээрэхи судья... бүхэндэ шахуу гэхээр жэмбүүрдэжэ байгаа. Зари... бол харагшад «энэмнай юун гээшэб, судьянар ф... листнуудта наадхуулнагүйл» — гэжэ байгаад дура... таха юм. Нээрээшье жэмбүүрэй абяан стадион... таһараагүй шахуу байгаа гэжэ дабтан хэлэе. Гэ... бүдүүлигээр, хэрзэгыгээр наадагшадые зэмэлхэ ё... гэжэ хэлэнэ бэшэбди. Талмай дээрэ ёһотойл сп... журам байгуулха яһалашье хэрэгтэй. Теэд Шэт... рим футболистнуудай бүдүүлигээр наадахадань, ... нар хирэ хирэ хараашагүй болоһон янза үзүүл... Иигэжэ сүүдлэхэдэнь, талмайн эзэдэй зариманиинь... данай гурим бага сага эбдэхэсээ һанаһан байна. То... хоноор хэлэхэдэ, судьянарай бригада уялгаяа ха... муугаар дүүргээ.

Иигээд турнирай таблица харая. Шэтынхид, у... үдынхид зоно соогоо арба нэгэ дахин уулзаад бай... нааданай түрүүшын дүхэригые дүүргэбэ. Шэтын... очкотой болоод, мүнөө дээрээ хоёрдохи һуурида я... «Сэлэнгын» футболистнар 14 очкотой болоод, даб... гурбадахи һууряа алдаагүй. «Даб дээрээ» гэжэ... нэбди. Теоретическэ талаарнь харабал, 2—3 ... манайхиниие хүсэжэ магад. Эдэ команданууд үшөө... ниин 29-дэ һүүлшынгээ наада үнгэргэхэ ха юм.

Нааданай хоёрдохи дүхэриг (круг) июлиин 6... эхилхэ. Тэрэ үдэр улаан-үдынхид Омскын «Ир... командатай уулзаха байна.

С. БАДМА...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Шэтын. Улаан-Үдын футбол... уулзалгын үе.

Л. ХАЙДУРОВАЙ фо...

Перугэй арадай аша туһада

ЛИМЭ. (ТАСС). Орон дотор аграрна шэнэдхэлгэ хэхэ тухай хуули Перугэй Республикын правительство гаргаа.

Энээнтэй дашарамдуулан, Перугэй президент Хуан Веласко Альварадо июниин 24-дэ арадтаа бэшэгээр хандаа.

Аграрна шэнэдхэлгэ тухай хуулиин ёһоор, газар ехээр эзэмдэжэ байһан национальна ба хариин латифундинуудай, хүдөө ажахын томо предприятинуудай газар кооперативна аргаар ашаглагдахын тулада абтаха гээд Веласко Альварадо онсолон тэмдэглээ. Энэ хуули «бүхы орон дотор ямаршье илгаагүйгөөр үргэлжэ дээрээ хэгдэхэ» гээд президент мэдүүлээ.

Хэрэгтэй бологшодто техническэ ба экономическа туһаламжа үзүүлхэ гэжэ аграрна шэнэдхэлгэ тухай тус хуули хараална, мүн ороной промышленна хүгжэлтын аша туһые харан, таряашадые мүлжэлгые усадхаха үүргэтэй.

«Таряашад, эзэдтнай саашадаа таанадые мүлжэжэ баяжахаяа болихо» гээд президент үгэеэ дүүргээ.

СУУТА ФУТБОЛИСТНУУД АЙЛШАЛХАНЬ

Оронoймнай үнинэй футболистнуудһаа бүридэһэн Москва хотын суглуулагдамал команда июниин 29-дэ, совет залуушуулай үдэр, «Сэлэнгэтэй» уулзалга үнгэргэхэеэ Улаан-Үдэ ерэхэнь.

Нилээдгүй алдаршаһан, СССР-эй спортын габьяата мастернууд: Владимир Маслаченко, Николай Тищенко, Игорь Нетто, Анатолий Масленкин, Олег Тимаков, Николай Дементьев, Сергей Сальников, Анатолий Исаев, мүн дэлхэйн чемпионууд аха дүүнэр Борис, Евгений Майоровтон болон бусадшье футболистнууд манайда айлшалхань.

Нүхэрэй ёһоной энэ уулзалгань июниин 29-нэй амаралтын үдэр үнгэргэгдэхэ. Наадан үдэшын долоон сагһаа Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ эхилхэ.

Мүнөөдэрһөө стадионой кассануудта, союзпечатиин киоскнуудта биледүүд худалдагдажа эхилхэнь.

ПРАВДА БУРЯТИ... МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТ...

Нэгэдэхи хуудаһанда: «П... комой гэшүүн» гэһэн түрүү... шэг. «Табан жэлэй дүрб... жэл» гэһэн гаршаг доро инф... цинууд. ТАСС-ай материал.
Хоёрдохи хуудаһанда: ... тийна организаци ба мэрга... тэд» гэһэн Н. Малыгин Ю. ... далов хоёрой статья. «Ү... өөдэ» гэһэн Г. Субботиной ... респонденци. «Реформо ба ... номи» гэһэн рубрика доро ... Бутковскиин материал.
Гурбадахи хуудаһанда: ... саанаһаа ерэһэн телеграмма...
Дүрбэдэхи хуудаһанда: ... нютагай һонин. Спорт. Сов...

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

18 часһаа һурагшадта... «Эсэгын орден» гэһэн В. ... Ленинэй 100 жэлэй ойдо... рюулагдаһан дамжуулга. 1... минутаһаа арадай инстру... нүүдэй оркестрэй концер... часһаа «Холо, ойрын һо... 19.20 минутаһаа «Ленинэй... рэмжэтэ гудамжа» гэһэн В. ... Ленинэй түрэһөөр 100 ж... ойдо зорюулагдаһан дамж... га. 19.50 минутаһаа «С... Алтая» гэһэн Барнаулай ... студиин фильм. 20.05 ми... һаа «Барилга дээрэһээ» г... дамжуулга. 20.20 мину... «Русский народный лубок... һэн киноочерк. 20.30 ми... һаа эстрадын концерт. 21... һаа ТАСС-ай лентээр аб... мэдээсэл. 21.05 мину... «Анна Каренина» гэһэн ... һайханай фильм (2-дох... ринь).

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕ...

Манай адрес, телефонууд

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-... приёмная—54-93. зам. редактора—68-08. зам. редактора—62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66-7... отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-3... 63-33. пропаганды и агитации—56-23. промышленности... строительства—61-35. советского строительства и быта—69-5... культуры и школ—60-21. писем и рабселькоров—67-81. ... формации—34-05. общественная приёмная—56-62. машин... бюро—57-63. фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Сов... те Министров БурАССР.

Н-00552. Зак. № 59...